

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . K 40.—
za en mesec K 3.—
za Nemčijo celoletno . . 45.—
za ostalo inozemstvo . . 50.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . K 38.—
za en mesec K 3.—
V pravi prejemni mesečno . . 2-50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 8.—
za Nemčijo celoletno . . 10.—
za ostalo inozemstvo . . 13.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . 45 „
pri večjih naročilih primerov popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno ne deluje in praznike, ob 3. uri pop. Redna letna priloga vezni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prelekli leden.

Zadnji teden nam je prinesel mogočne in zanimive odmeve nemške ofenzive na zapadu in zadnjega govora grofa Czernina. Oglašali so se drug za drugim vsi pomembnejši državni nasprotniki držav. Predsednik Združenih držav Wilson je govoril v Baltimoru in rekel, da je Nemčija še enkrat odločno javila svetu, da slej ko prej stavi vse svoje cilje na silo orožja, zato tudi zaveznikom ne preostane drugega, nego uporabiti vso silo, da stro vsako sebično nadvladje in pribore pravico postavim. Izživ Nemčije sprejema. — Na obletniški slavnosti v Parizu je govoril francoski zunanji minister Pichon, v Londonu pa angleški zunanji minister Balfour. Oba sta povdarjala neomajno voljo zaveznikov, priboriti svetu svobodo in pravico za vse. — Anglija je odgovorila še na drug način: vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o podaljšanju vojaške dolžnosti do 50. oziroma 55. leta in uvedbi vojaške dolžnosti na Irskem. Govorila sta Lloyd George in Asquith. Irci so se izjavili proti, vendar ne dvomijo, da bo predloga prodrla, tembolj ker hočejo istočasno končnoveljavno rešiti irsko homerule — dati Irski samoupravo. — O Czerninovem »odkritju« je izdala francoska vlada nova pojasnila, v katerih ugotavlja, da so se pogovori med avstrijskim grofom Revertero in francoskim majorjem Armandom začeli še pod prejšnjo francosko vlado na željo Avstrije; pod Clemenceaum so se pogovori le nadaljevali in končali. Sicer pa da je bil avstrijski cesar Karel v lastnorčno podpisanim pismu že meseca marca 1917 izjavil, da pritrjuje opravičenim zahtevam Francije, da se ji vrne Alzacija in Lorena. V drugem pismu je cesar ugotovil, da sta z zunanjim ministrom ene misli. Tako francoski uradni komuniké. Avstrijska vlada je glede pogovorov v Švici odgovorila z obširnimi pojasnili, da je mirovne razgovore začela Francija, in je končala z opazko, da ne gre toliko za to, kdo je pogajanja uvedel, marveč za to, kdo jih je razbil. In to je bil gospod Clemenceau. Kočljivejši je bil seveda drugi francoski komuniké, ki govori o cesarjevem pismu. Uradno poročilo pravi, da je ta francoska trditve »od kraja do konca zlagana«, in cesar Karel je vrhu tega poslal cesarju Viljemu brzojavko, v kateri z ogorčenjem zavrača francoske trditve in zagotavlja svojo neomajno zavezniško zvestobo ter popolno solidarnost obeh držav v ciljih in bojih zanje. — Odmevi na Czerninov govor se tudi v notranjosti še niso polegli in so zelo mnogovrstni. Predvsem izpoveduje vesele čiški narod popolno solidarnost s svojimi poslanci, ki jim je bil Czernin očital velezdajstvo. Jugoslovanski klub je po svojem načelniku dr. Korošcu poslal Češkemu svazu brzojavko, v kateri je zagotovil, da ostanemo Jugoslavlani zvesti pravični skupni stvari, ob strani češkemu narodu v žalostnih in veselih dneh. Na to brzojavko je odgovoril Češki svaz s prisrčno zahvalo in ponovno obljubo, da bodo tudi Čehi ostali v zvezi z Jugoslavlani v boju za pravice Slovanov v Avstriji. — Pa tudi med avstrijskimi Nemci Czerninov govor močno odmeva, in to čimdalje bolj. Sedaj besne posebno na Štajerskem in Koroškem, kjer so Slovenci spričo nemško čutečih oblasti izpostavljeni vsakršnemu nasilju. Dr. Korošec je zato brzojavno naprosil vlado, naj dovoli obmejnim Slovincem, da smejo organizirati lastno samooobrambo. — V Vladivostoku so se izkrcali japonski in angleški vojaški oddelki, da zaduše izgrede, kakor naglašajo. Boljševiška

vlada smatra ta nastop za sovražen čin; sibirski izvršilni odbor je protestiral. — Rumunija je baje proglasila priklopitev Besarabije. — Bojišča: Na zapadu so Nemci uvedli tretjo bitko, in sicer na 16 km dolgi črti med prekopom La Bassée in Armentieresom. Prodrli so 35 km daleč in ujeli veliko tisoč Angležev in Portugalcev. — Na Italijanskem so bili znatnejši boji ob Piavi in na tirolskih gorah. — V Ukrajini so Nemci z bojem zasedli Harkov, na Finskem pa Hangö.

SEJA NAČELSTVA S. L. S.

se vrši

v torek, 16. aprila t. l.

ob 2. uri popoldne v Katoliški tiskarni, I. nadstropje.

Povabljeni so tem potom vsi gg. člani načelstva.

Ljubljana, 11. aprila 1918.

A. Kalan, t. č. načelnik.

Resna beseda.

»Svečenička zajednica« objavlja v svoji zadnji številki krasen uvodnik, ki ga je, kakor sodimo, napisal biskup dr. Mahnič. Iz tega spisa smo povzeli naslednje vrste:

Vprašanje, kako se prilagoditi pojmovanju in potrebam časa, je v današnjih dneh tudi za duhovnika največje aktualnosti. Previdnost božja nas je postavila v XX. vek, da smo priče Jezusu Kristusu, da rešujemo svet. Zato moramo biti, ako hočemo to poslanstvo uspešno vršiti, tudi dvajsetemu veku »vse«. Sedanji dogodki, ki svetu radikalno preobrazujejo lice, nas imperativno pozivljejo, da vprašanje, kako naj se prilagodimo izpremenjenim razmeram, proučimo ter pridemo čim preje na čisto o tem, kakšno stališče naj zavzamemo nasproti novim problemom in dejstvom, ki bodo obvladali bodočnost. Nikar ne mislimo, da bo čas prišel k nam, ako mi ne pridemo k njemu! Božji Pastir ne čaka, da bi ovca prišla k Njemu, marveč On popusti vse in gre ovčico iskat.

Nikar se ne križajmo kakor pred samim nebodigatreba pred vsem, kar naš moderni čas izume in hoče za vsako ceno izvesti. Res, mnogo je tu usodnih zablod, neizvedljivih, mnogo nezdravega je v idejah in osnovah sedanjih političnih, kulturnih in socialnih reformatorjev. Toda na drugi strani ne smemo prezreti resnice, da ni ne teorije ne sestava, pa naj bodo še tako zmotni, v katerih ne bi bilo kaj pametnega in zdravega. In tisti Bog, ki dopušča, da se v pretresljivi katastrofi svetovne vojne vse obstoječe maje in ruši, bo v svoji nedoumljivi modrosti vse tisto, kar je pri nasprotniku dobrega in zdravega,

izločil in uporabil, da ustvari narodom zgradbo novega reda in srečnejše bodočnosti.

Mi gotovo nismo socialni demokrati niti pristaši Mazzinijeve šole absolutnega nacionalizma, še manj pa prostozidarji; ne izpovedujemo načel leta 1789, in ne propovedujemo revolucije; toda navzlic vsemu temu priznavamo, da so v teh sistemih in smereh, ki jih je Cerkev po pravici obsodila, točke, ki se strinjajo z diktatom zdravega razuma in Kristusovega evangelija. Naj nas nihče krivo ne razume, kakor da bi hoteli s pristaši teh sistemov in smeri sklepati premirje ali celo zvezo, ponujajoč jim roko v pomoč pri njihovem razdiralnem delu! Ampak če Bog že dopusti, da se z njihovim pogubnim rovarjenjem obstoječi red prevrne in se javno življenje in razmere postavijo na druge temelje: tedaj bomo mi iz mnogo slabega in nezdravega izločili, kar je v njih dobrega in zdravega, ter uporabili kot gradivo pri zidanju nove bodočnosti. Na ta način bomo sodelovali pri uresničevanju božjih namenov, ki znajo, kakor smo rekli, iz slabega delati dobro.

Gotovi radikalni postulati in aspiracije političnega in narodnega značaja, odločno povdaranje demokratizma in zahteva, da se javne razmere preurede v zmisljivo demokratičnih nauk in podobno, vse to se zdi nekaterim našim naravnost nezno in že sama misel na to jih dela skrajno nervozne in nestrpne; vsak, ki pristaja na te reforme, jim je sumljiv herezije in neiojalnosti! Nam je enostavno neumljivo, kako je mogel n. pr. odločni nastop ljubljanskega škofa dr. Jegliča za majski program in demokratično preosnovno javnih razmer povzročiti v gotovih katoliških krogih toliko razburjenja. Škof Jeglič si je s tem v mnogih katoliških krogih in listih pridobil naziv uporniškega škofa, izdajalca katoliške stvari, jugoslovanskega Martina Lutra! Vprašamo: Ali je ta nastop ljubljanskega škofa kaj drugega nego verno tolmačenje in, z ozirom na naše narodne razmere, uporaba tistega resnega opomina, ki ga je Kristusov namestnik Benedikt XV. meseca julija 1915 govoril imperialistom in tlačiteljem narodnih manjšin pozivajoč jih, naj »z mirno in jasno zavestjo vzamejo v pretres pravice in zakonite aspiracije narodov« ter jim ugodijo; pomislijo naj, da »narodi ne umrjejo: ponižani in potlačeni bodo pač nosili suženjski jarem, toda poizkušali bodo, da ga čim preje vržejo raz sebe!«! Biti smemo le ponosni, da se je ravno med nami našel visok cerkven dostojanstvenik, ki se je odločil, da gluhim ušesom naših diplomatov zatrobi arijo neprekršljivih naravnih pra-

vic, ki jih ima vsak in tudi najmanjši narod od svojega Stvarnika.

Čakajo nas vsekakor nova iznenadenja in razočaranja, marsikaj, o čemer danes niti ne sanjamo. Živimo v dneh, podobnih onim, ki jih označuje sv. pismo z besedo: »mimohod Gospodov«. Vsemogočni gre preko zemlje, da sodi Misiru: »Deus... mensus est terram... dissolvit gentes, et contriti sunt montes saeculi, incurvati sunt colles mundi ab itineribus aeternitatis eius...« (Hab. 3, 6.)

Čas gre po poti, ki mu jo je začrtala Previdnost. Kmalu bo stopil pred nas preobražen, a mi se bomo znašli pred alternativno: ali se mu prilagoditi ali pa pojde čas dalje svojo pot preko nas in brez nas. Zato, bratje, večno kvišku, oko nepremično uprto v večno vedro nebo božanskih resnic Kristusovega evangelija; vse drugo delimo z Adamovimi otroci, vse drugo žrtvujemo z apostolom »za svoje brate, ki so nam sorodni po telesu«. (Rim. 9, 3.)

Varujmo se modernizma — bodimo moderni!

Jugoslovansko odposlanstvo v Pragi.

Dunaj, 12. aprila. Danes se je odpejalo v Prago na protestni shod proti Czerninovemu govoru deputacija, obstoječa iz 20 jugoslovanskih politikov. Jugoslovanski klub zastopata dr. Korošec in poslanec Gostinčar. V deputaciji so še zastopniki Starčevičeve stranke ter disidenti hrvatsko-srbske koalicije.

Slovenska narodna garda.

Dunaj, 12. aprila. Kakor so listi že poročali, je dr. Korošec zahteval od vlade, naj dovoli ustanovitev slovenske narodne straže v obrambo Slovencev pred napadi od strani Nemcev. Danes zjutraj je Korošec prejel od ministra Toggenburga brzojavko, da vlada »iz načelnih razlogov« ne more v to privoliti. V teku dopoldneva sta se zglasila pri Toggenburgu poslanca dr. Benkovič in Gostinčar, da zahtevata od ministra garancij in varstva za Slovence, ki jim prete za prihodnje od Nemcev nasilstva in poboji. Mariborski Nemci za prihodnjo nedeljo pripravljajo veliko »akcijo« proti Slovincem. Poslanca sta tudi ob tej priliki zahtevala ustanovitev slovenske narodne garde ter se sklicevala na to, da smo Slovenci že l. 1848 in l. 1867 imeli svojo gardo.

LISTEK.

† M. Tereziji Heidrich v hvaležen spomin.

Kaj so človeštvu taki ljudje, ki gredo skromno in tiho skozi življenje, v resnici pa so gorišča, odkoder izhaja posvečenje na vso okolico, to čutimo pogosto šele takrat, ko jih ni več, ko se vrzel, ki je bil, je naredila neizprosna smrt, ne da več izpolniti. Praznota, mrzloti napolni hišo, srca objame bridkost in domotežje; ni več solnca, ni več toplote. Blaženi, ki puščajo ta seboj take sledove!

In med take pristejvamo rajno provincijalno prednico M. Terezijo Heidrich. Nad pol stoletja — 58 let — je svetila luč njenih kreposti samostanski hiši in prisrčna je bila vez, ki je skoro 40 let spajala mater z otroki. Dolgo smo jo imeli v svoji sredi, zato je izguba tem občutljivejša. »Umrije mati vsem prerano, četudi sto dožije let,« tako resnično poje in tujuje Medved.

M. Terezija Heidrich je Ljubljanka, hči čislane trgovske rodbine, sestra občanega lazarišta Karla Heidricha, ki je leta 1915. umrl kot biserni mašnik, in sestra v najlepši moški dobi leta 1878. premi-

nulega glasbenika Antona Heidricha. Rojena je bila 8. junija 1840. Po dovršenih študijah je v uršulinskem zavodu položila darove svojega srca in duha in mladosti lepoto in moč Gospodu na žrtvenik, ko je 8. januarja 1860. leta prejela redovno obleko in mu 22. junija 1864. leta prisegla zvestobo s slovesnimi obljubami. 35 let je bila M. Terezija Heidrich učiteljica vnanje šole, Duh dobrote in miline, ki je vseskozi prežinjala njeno vzgojno in učno delovanje, jo je zapisal učenkam v srce. In prav ta dobrota in srčna plemenitost, združena z globoko, a prikupljivo pobožnostjo, jo je 26. junija 1879. leta dvignila na važno mesto voditeljice samostanskih novink. 16 srečnih let je M. Terezija vodila novicijat. To so bila leta duhovnega, družabnega in družinskega veselja, ko se je 10—20 mladih, vnetih, idealnih src divilo novosti in lepoti redovnega življenja, se v nevstni sreči pripravljalo na slovesni profesni dan! Drag, morda najdražji je bil M. Tereziji ta delokrog in lep in hvaležen. Ko je bila 14. septembra 1895 izvoljena za samostansko prednico, je bila za novinke izguba takozalostna, kot pridobitev za samostansko družino vesela. V težkih časih je postala M. Terezija prednica. Bilo je v potresnem letu, samostan v težkih gmotnih stiskah. Čez nekaj let je reforma uršulinskega reda posegla v duhovno življenje. Močna, energična roka bi bila težko zmažala to, kar je

dosegla M. Terezija tekom enajstih let svojega prioritata v ponižni pokorščini in povsod zmagojuči ljubezni. Leta 1899. 12. novembra je na željo sv. Stolice, da se združijo uršulinke v unijo, potovala v Rim. Dne 19. marca 1905 četrtič izvoljena, je ostala lokalna prednica samo še eno leto. V unijo združeni samostani so bili razdeljeni v provincije. Avstrijsko-ogrske provinciji, ki je štela tedaj šest redovnih hiš: Ljubljana, Škofja Loka, Gorica, Linc v Avstriji, Požun in Trnovo na Ogrskem, s skupnim novicijatom v Mekinjah, je bila v Rimu imenovana za provincijalno prednico M. Terezija Heidrich 19. marca 1906. Častno je bilo to povišanje, saj je pričalo o zaupanju, ki ga je uživala blagopokojnica na višjem mestu, a tudi združeno z odgovornostjo in žrtvami. Vsako leto, zadnjič 1914 ravno ob izbruhu vojne, je obiskala nekatere ali vse podrejene ji samostane. Kdor je poznal M. Terezijo in njeno nagnenje k tihoti samostanskega življenja, se je moral čuditi, da je s toliko prožnostjo in žilavostjo kljubovala naporom potovanja, ko vendar nad 40 let ni več prestopila samostanske klavture, da je tako srečno reševala dostikrat težavne in kočljive zadeve takih vizitacij. Pogled k Bogu in toplo materinsko srce za podložne sta ji bila nagla in zanesljiva svetovalca. Bila pa je tudi bogato odškodovana za te napore. Samostani so tekmovali med seboj, da sreimeio svojo duhovno

mater kar najdostojnejše, da ji olepšajo in podaljšajo bivanje v svoji sredi; tako so izgubile vizitacije strogo uradni značaj in postale prisrčni samostanski prazniki. Leta 1907., ob stoletnici, odkar je bila sveta Angela, ustanoviteljica uršulinskega reda proglašena za svetnico, je bila meseca maja v zadevah svoje redovne provincije drugič v Rimu. Obakrat je imela čast in srečo avdience pri sv. očetu Piju X. Blagi papež, ljubitelj mladine ji je položil na glavo roko in naročil: »Povejte otrokom, izročnim Vaši skrbi, da jih papež blagoslavlja in naj molijo zanj.«

Ko je M. Terezija prevzela samostansko vodstvo, je morala sicer ostaviti šolo, a s srcem in zanimanjem je ostala kot pristna uršulinka vedno pri mladini: Vzgojiti zgledne redovnice, izobraziti vrle učiteljice, ta dvojna naloga ji je bila enako sveta. Nobena žrtev ni bila prevelika, če je prihajala v poštev vzgoja mladine, in najsij je bilo v denarnih zadregah iskati pomoči. Leta 1898. je vpeljala na vnati šoli centralno parno kurjavo, l. 1903. je dvignila poslopje notranje šole za eno nadstropje. Šola je pridobila šest zračnih učilnic, ki jih ves dan obseva solnce, in širok hodnik z lepim razgledom proti Rožniku. Otroci njenega srca pa je bil mekinjski samostan. Z mnogimi duševnimi in gmotnimi žrtvami ga je leta 1903. poklicala v življenje. Otvorila tam deklško šolo in ustano-

Czerninov govor in Jugoslovani.

»Pijeva korespondenca« prinaša od nekega jugoslovanskega politika iz Ljubljane naslednji dopis:

Govor grofa Czernina pred odposlankstvom dunajskega občinskega sveta občutijo Jugoslovani kot res nesrečno izjavo. Posebno stavek grofa Czernina: »Apeliram predvsem na Nemce in Ogrce, ki so v tej vojski izvršili nekaj nadčloveškega, je Jugoslovane najgloblje ogorčil. Kaj to povdaranje dveh narodov nasproti vsem drugim narodom monarhije pomeni za Jugoslovane, ki so se v avstrijski zgodovini izkazali vedno kot najzvestejši in najpožrtvalnejši pristaši in bojevniki za dinastijo in državo, tega z besedami ni mogoče izraziti. To pomeni žalitev dinastičnih in monarhističnih čustev jugoslovanskega naroda, kakor jih doslej še nihče ni žalil s tako odgovornega mesta. Isto velja v stavku Czernina, le še spopolnjeno in poostreno: »Naši bratje in sinovi se bore kot levi na bojiščih, milijoni naših mož in žen pa heroično prenaša v zaledju svojo težko usodo.« Ker je grof Czernin pri tem omenil samo nemški in ogrski narod, ne pa tudi jugoslovanskega, je upravičeno mnenje, da grof Czernin ne misli enako o jugoslovanskem ljudstvu, ki je najmanj toliko trpelo vsled vojske kot Nemci in Ogrci. Jugoslovanski vojaki so se na bojiščih borili kot levi, na tisoče jih je padlo za domovino

in v zaledju ostali možje in žene prenašajo heroično svojo nad vse trdo usodo, ki vsled pomanjkanja živil zahteva številnih žrtev posebno v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Umeli in prenesli bi, če bi grof Czernin kot zasebnik ali nemški politik tako poveljaval nemško ljudstvo in smešil ostale narode, da pa minister zunanjih zadev in minister najvišje hiše hvali samo Nemce in Ogrce, tega Jugoslovani ne smatramo za avstrijsko. Grof Czernin je v svojem govoru odkrito nastopil za nadvlado dveh narodov v Avstro-Ogrski, za nadvlado Nemcev in Mažarov. Ni pomislil, da bo s takim govorom ostale narode in tako tudi Jugoslovane le vzpodbudil k boju proti nadvladi teh narodov, k boju za njihovo neodvisnost od nemške in mažarske hegemonije z ustanovitvijo samostojne državne oblike v okvirju monarhije, ki bi bila vsem narodom enako pravična. Preganjanje Jugoslovancev v začetku vojske, njihovo zanemarjanje tekom vojske je Jugoslovane napravilo, da so poiskali stike s Čehi; govor grofa Czernina jih naravnost sili v to, da v Čehih iščejo svoje zaveznike, da v njih najdejo oporo za svoja stremjenja in se skupno z njimi osvobodijo nemške nadvlade, ki tlači njihov narodni razvoj.

Dr. Seidler o Czerninu.

Dunaj, 11. aprila. (Kor. ur.) O priliki razgovora s poslancema Tusarjem in Stanekom dne 10. t. m. se je izrazil ministrski predsednik dr. pl. Seidler z ozirom na govor zunanjega ministra grofa Czernina: V odgovoru na pritožbe, ki so mi bile predložene proti zadnjemu govoru gospoda zunanjega ministra, si Vam dovoljujem odgovoriti s tem gospodom sledeče sporočiti: Popolnoma napačno stališče je, če se razlaga govor zunanjega ministra, da je naperjen proti češkemu narodu. Gospod zunanjji minister je izrecno povdaril: »Ne dvigam nobene splošne obtožbe. Vem, da misli češko ljudstvo v celoti lojalno in pa-

triotično. Vem, da se dobe češki voditelji, katerih avstrijski patriotizem je čist in neomadeževan. Obtožbo dvigam proti onim voditeljem, ki želijo končati vojno z zmago entente in tako doseči svoj cilj.« Nadalje je z ozirom na nemške in ogrske matere rekel: »Ne potrebujem omenjati Nemcev in Ogrcev. Omenil sem že: Narodi sami, katere ti gospodje zastopajo, ne mislijo tako kot ti. Češko poznam natančno. Vem razločevati med češkim ljudstvom in gotovimi njegovimi voditelji. Češko ljudstvo, češke matere ne mislijo tako, kot ti mislijo.« Gospod zunanjji minister je dvignil obtožbo izključno proti onim — in to je zelo natančno preciziral — ki upajo na zmago entente. In to postopanje je označil kot veleizdajo. Jaz se samoobsebi umevno popolnoma strinjam s tem stališčem gospoda ministra. Toda obtožba ni bila dvignjena proti češkemu narodu, ne proti posameznemu narodu monarhije, ampak samo proti onim, ki hočejo realizirati svoje politične cilje s pomočjo zmagoslavne entente.

Nobeden se ne sme smatrati prizadete, kdor tega noče. Ni ga avstrij. naroda, ki bi se v tej vojni izredno ne obnesel. Zato mi je neumljivo, kako se more smatrati posamezen narod potom izjav grofa Czernina prizadete. Tudi mislim predvsem na Hrvate in Slovence. Mnogi teh junakov so preivali kri za cesarja in državo, in zato imajo vsi, ki izjavljajo, da upajo na zmago Avstro-Ogrske in njenih zaveznikov in jo želijo, pravico na izrecno izjavo vlade, da niso bili mišljeni pod tako obtožbo in da ni mogoče dvomiti o njihovem avstrijskem patriotizmu.

Gospodje! Stojimo v vojni na življenje in smrt. Nobeden ne more tajiti, da je vsakega avstrijskega patriota prva dolžnost, vse zastaviti, da pomaga Avstriji do častnega miru in z vsemi silami podpira to stremenje. Prepričan sem, da se bodo gospodje temu mojemu stališču pridružili in z menoj vred one obsodili, ki polagajo svoje narodne in politične upe na zmago entente. Potem bo tudi vlada rade volje pripravljena, skupno delovati z vsemi onimi, ki se priznavajo odkrito in lojalno za Avstrije in z združenimi močmi ustvariti one reforme, ki bodo zajamčile naši težko poizkušeni domovini končno stanje miru in zadovoljstva.

Pohoji na Štajerskem.

O dogodkih v Št. Janžu se poroča »Slov. Gospodaru«:

Na ruske ujetnike se izgovarjajo sedaj Nemci radi poraza v Št. Janžu. Resnica pa je, da na zborovališču in njega neposredni bližini ni bilo nobenega Rusa. Vozovi so stali po dvoriščih precej daleč in preko ceste. Ako je kak Rus ali drugi varuh voz in konj obranil last Slovenca pred zbežnelimi Nemci, je storil le svojo dolžnost. Pisanje o tem, da je dr. Korošec poslal »rezervo« — Ruse — nad Nemce, je tako prismojeno, da se mora vsakdo smejati.

Nemci priznavajo, da so bili tepeni. Zdaž mora nastopiti laž, da se operejo. Pišejo, da je neki duhovnik raz okno dal povelje za juriš na Nemce. To je laž. Vsaj niti tam okna ni. Res pa je, da je bil nemški napad organiziran: cel teden so se vršile že priprave pod vodstvom c. kr. uradnikov; vodil jih je železniški uradnik Domaingo iz Spodnjega Dravograda. Poklicali so pomoč iz Velenja (od ondot so prišli c. kr. uradniki premogovnika!) Šoštanja,

iz Slovenjgradca in vseh podravskega gnezdi: Domaingo in njegov kolega Kramer sta brzojavno (ali so bili uradni?) vabila »bojevnike.« Najhujši razgrajči so bili: železniški mojster Remelli (Sp. Dravograd) — Tirolec, ki je pripeljal železniške delavce Tirolce, c. kr. poštarji Flor (Meža), ki je že dva dni prej govoril javno: »Es kommt zu einer Keilerei« (Prišlo bo do pretepanja), Kölbl (Muta), Trummer (Slovenjgradec), železniški uradniki Perne, Reinprecht, Medved, Kopitsch, Bernhart, nadučitelj Oberlercher iz Labuda, župan Voglar in sluga Skalec iz Dravograda, nadučitelj Priwasnig, nadporočnik Werner Hofmann iz Dravograda (oficir na dopustu), vladni komisar (!) Pugelnig iz Libelič, trgovca Lorber in Fric Domaingo iz Dravograda, gozdar Kalber od neke ogrske tvrde, detektiv Otmar Goll iz Dravograda in uradni nakupovalci Lobe, Šuler in Kramer iz Sl. Gradca — torej sami javni uradniki in nekaj vojaških oproščencev. To je bilo tisto »ljudstvo«, ki se upira Jugoslaviji. Sami privrandanci, ki jih je sistem zasadi na našo zemljo, in zraven nekaj odpadnikov, ki so se prodali za zaslužek, to so pionirji grofa Czernina.

Osveta razgrajčev. Tepeni državni in železniški uradniki so se po šentjanskem porazu zbrali na dravograjskem kolodvoru. Nastavili so na cesti fanta, ki je zapiskal, če je videl prihajati Slovenca. Tedaj so se vile pijane trume iz gostiln na napad. Slovenca Vavkena iz Šmartna, ki je spremljal svojega brata-vojaka na kolodvor, je pokazal nadpoštara Trumer, češ, da ga treba nabiti, dasiravno ni bil na zborovanju. Uradni nakupovalec živine Lobe v družbi cele tolpe je s palico udaril Vavkena po glavi, da se je vtila kri in je padel raz voza na tla. Istočasno so napadli drugega Slovenca iz Turške vasi, a slovenski vojaki so ga rešili z bajoneti. Kasneje so pa Nemci napadli v čakalnici nadučitelja Franca Dobrška, ga na tleh mekasti, tako, da je težko poškodovan. Neki oficir mu je rešil življenje, ker se je zavzel zanj, da je škandal, če jih gre 50 na enega. Do 3. ure ponoči je pred očmi orožnikov bila anarhija na dravograjskem kolodvoru. Pijana družal je povsod po uradnih prostorih iskala, če je skrit kakšen Slovenec.

Na slovenjgraškem kolodvoru je v nedeljo zvečer brez vsakega povoda napadel uradni nakupec Lobe žagarja Slivnikarja iz Šmartna. Z remelnom ga je udaril po glavi, da se je takoj vtila kri. Ogorčeni Slovenci so skočili na Lobeja, ki je pri tem izgubil nekaj zob v gorenji čeljusti in divje stekel proti mestu. S tem človekom bo treba obračunati, kajti nezaslišano je, da ima tak razgrajč uradnega posla z našim ljudstvom.

Nemci v Ukrajini.

Kdo ve, kaj se godi v Ukrajini in kdo ve, kaj je z žitom iz Ukrajine. Doslej vemo, da je Dunaj iz Ukrajine dobil mesto moke — nekaj čebule in slišali smo obljubo, da je na potu 30 vagonov žita.

Teško si je ustvariti o ondotnih političnih ter gospodarskih razmerah jasno sliko; pravzaprav je to nemogoče, ker nam je na razpolago premalo podatkov. Navezani smo na vire, ki se nam v teh razmerah nudijo. To so avstrijski, nemški in ukrajinski listi ter vladne izjave.

Najprvo treba povdariti, da imajo v Ukrajini sedaj svojo vladno krizo. Iz vlade so izstopili vsi socialistični člani. Čuti je, da Rada hoče postaviti vlado na temelj buržoazije, v kolikor moremo tam govo-

riti o tem sloju. Vsekakor je značilno, da zastopniki delavstva in malega kmeta nečejo nositi odgovornosti za politiko sedanjih vlade.

Nemška in avstrijska vojska prodirata vedno globlje v Ukrajino in vojna poročila nam pripovedujejo o bojih z boljševiški bandami. Skupno z nemško vojsko operirajo na novo organizirane čete ukrajinske ljudovlade pod nemško komando. Ponekod je boljševiški odpor naravnost srdit in nepričakovano močan. Zdi se, da kmečko prebivalstvo v Ukrajini podpira boljševike. To bi ne bilo nič čudnega. Prvič je za ondotnega kmečkega tlačana boljševiški program vabljiv, saj govori o razlastitvi vse zemlje. Ta je last veleposestnikov. Kmet tam ne pozna svoje zemljiške lastnine. In če danes iz ukrajinske vlade izstopajo socialistični zastopniki, je to znamenje, da pod vplivom Nemcev stoji Rada opušča svoj prvotno razglašeni program. Drugič pa ne smemo pozabiti, da se ukrajinski kmet čuti Rusa. Ljudstvo po Ukrajini piše po večini le rusko. Vsled tega že samo po sebi bolj vleče z boljševiki, ki zastopajo Rusijo ter proglašajo tako vabljive gospodarske in socialne programe. Na drugi strani pa je ravno tako neizogibno, da revizicije, ki se samo po sebi umevno vrše tam, vzbujajo med ljudstvom odpor.

Res je Ukrajina ena najrodovitnejših dežel sveta. Premore več kot 45 tisoč hektarov poljedelskega sveta, 33 odstotkov polja cele Rusije. Po ruski statistiki so začetkom tega stoletja v Ukrajini pridelali 20 milijonov pudov žita (pšenice, rži, ovsa in ječmena). Vsa ukrajinska produkcija znaša 220 milijonov meterskih stotov. Izmed žit najbolj uspeva pšenica. Prvo desetletje tega stoletja so jo pridelali po 68 milijonov centov na leto. Srednji pridelek znaša 10 hektolitrov na 1 ha. Pridelujejo jo največ v kijevski guberniji, v Podolju in Voliniji. Rž je glavni pridelek v Poltavi (5.5 milijonov centov), Voliniji (4.9 milijonov centov) in Kijevu (4.8 milijonov centov). Celotno ukrajinsko ozemlje pridelava 42 milijonov centov rži. 1 hektar daje povprečno do 10 hektolitrov pridelka. Ječmena pridelajo okrog 50 milijonov centov. Oves, izvzemši karpatskih krajev, kot živež ne prihaja v poštev.

Izvoz žita pred vojsko je znašal 25 odstotkov. Danes pa traja vojska že četrto leto in upoštevati nam je tudi neugodne zveze. Vendar Nemci pravijo, da Ukrajina more in mora dati 100.000 vagonov žita. Morda je to mogoče, a zdi se nam, da je dolgotrajna vojska tudi ukrajinske žitnice precej izpraznila. Te dni smo brali v dunajskih listih, kako se kijevsko prebivalstvo nastavlja za kruh in moko z nakaznicami v rokah in ni vedno tako srečno, da bi kaj dobilo.

Toda naša vlada nam je zatrdila, da žito pride, brž ko se razmere v Ukrajini razjasne. Nemška »National Zeitung« pa piše dne 29. marca: Iz Ukrajine poročajo o sporih med prebivalstvom in invazijsko armado.

Ali nočejo Ukrajinci dati dovolj živil? Ali pa je morda to le odpor proti prevelikim zahtevam onih, ki so prišli na pomoč, ali pa morda naravno nasprotstvo med socialistično mislečim narodom in cesarskimi četami? Ukrajinsko časopisje se ne izraža tako jasno. Vendar zveni iz njega duh nezadovoljstva in še kaj več. »Rabočaja Ziznj« z dne 13. marca vprašuje c. kr. vlado, kakšen značaj ima nemško prodiranje v Ukrajino. Je li to pomoč proti boljševikom ali okupacija? — Da razmere v Ukrajini niso ne jasne in ne konsolidirane, nam dokazuje članek, ki ga je prinesla 7. marca »Kijevskaia Mysl«.

Med tem pa za nemškim mečem v Ukrajino koraka pionir nemške kulture. Ukrajina je ogromna, prebivalstvo mnogokje iztrebljeno in razmere vabijo h kolonizaciji, ki se vrši sistematično. Nemci imajo po Ukrajini že polno svojih gospodarskih organizacij. Celotno tiskovni urad so si že ustanovili. Vsi nemški listi so danes polni člankov o Ukrajini. S tem predmetom se ne pečajo le znani nemški aneksionisti vsakdanje baže, marveč možje slovesa, med katere štejemo dr. Pavla Rohrbacha. Ta mož je eden največjih nemških veščakov na polju kolonizacije. In ta piše v »Leipziger Ill. Ztg.«, da ima Nemčija preko Ukrajine sedaj odprto drugo pot v Per-

vila skupni novicijat, ki je ostal ves čas pod njenim vrhovnim vodstvom.

Mladostno čila in sveža je 70letna M. Terezija 12. januarja 1910 praznovala 50. letnico redovniškega življenja, 22. junija 1914 pa zlati jubilej slovesnih redovnih obljub. Njene zasluge so proslule daleč preko mej avstrijsko-ogrskih provincij. Na jubilejni predvečer leta 1910. je došlo slavljenki iz Rima dragoceno darilo od svetega očeta Pija X., mašni kelih s pateno in brzojavka:

Ob petdesetletnici Vaše redovne preobleke podeljuje sv. oče iz polnosti srca svoj apostolski blagoslov.

Kardinal Merry del Val.

Njegovo apostolsko Veličanstvo, cesar Franc Jožef I. je 8. maja 1910 z M. Terezijo odlikoval že četrto zaslužno prednico tukajšnjega uršulinskega samostana z zlatim zaslužnim križem s krono. Cerkveno slavnost je blagovolił opraviti presvetili g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je po sv. maši čestital srečni jubilejantini v konventni dvorani.

Upali smo, da slavljenka, ki ji je redno in zmerno življenje do visoke starosti ohranilo zdravje, doživi še drugih jubilejev. A pozimi 1916/17 jo je pljučna bolezen malone spravila v grob. Zdravnikova spretna skrbnost in njena odporna narava niso leto še podaljšali življenje. Bolnično obdobje okrevala, a sledovi bolezni so ostali. Nič več one redecice, ki ji je to mlajala lice, nič več one

čiste glasu, ki bi ga prisojali mladi pevki; postava se je sklonila, korak je zastajal. Potihem smo skrbele zanj, a druga drugi prikrivale skrb. In ne zastonj. Z novo zimo se je vrnila stara bolezen in po skoro štiri-mesečnem težkem trpljenju je mirna smrt dne 2. aprila 1918 venčala kreposti in zaslug bogato življenje ljubeznive in ljubljene M. Terezije.

Kar je M. Terezija postala velikega, kar je dosegla visokega, vse je temeljilo v ponižnosti in molitvi. Ponižnost in dobrota, to sta bila dva tečaja, okoli katerih se je sukalo njeno življenje. V ponižnosti sveta Angela, v dobroti blažena Barat. V iskreni molitvi, zapisani v molitveniku njenega bogoljubnega srca, je iskala luči svojim in našim delom in načrtom. Tako visoko pri Bogu in vendar tako blizu človeku je bila njena pobožnost, da se je morala omiliti vsakomur. Posebno pobožnost je gojila blagopokojnica do Sv. Duha. In res je njeno življenje čudovito lepo izžarjalo sadove Sv. Duha. Ta ljubezen in dobrota, ta krotkost in potrpežljivost! Vselej dostopna, nikoli utrujena, vedno polna zanimanja za težnje posameznih, in najsijajše bilo treba jokati z žalostnimi, ali se radovati z veselim. Spretno, naglo, brez nepotrebnih besed je reševala redovne posle. Kolikokrat samo gorak pogled, prisrčen nagovor, materinsko je stisnila roko, prekrizala čelo in mlada sestra je rešena dvomov vriskala zadovoljnosti. S stališča vere, z vidika večnosti je presojala zdođe in nezdođe življenja.

nja. Odtod ta mir, ta umerjenost in enakomernost v vnanjem nastopu. Nikoli ni povzdignila glasu, nikdar niso oblaki trpljenja in skrbi zatemnili vedrega lica njene ljubeznivosti. Vselej in povsod je ohranila dostojanstvo ponižne uršulinke in spoštli-va tiho je zavladovala, ko se je pojavila častita mati med samostansko družino. Kako je bila njena pristno samostanska skromnost in dvorljivost v čislju tudi med svetom, o tem pričajo številne sožalnice celo visokih dostojanstvenikov.

Bolezen te lepe slike ni kar nič otemnila, če je ni še osvetlila. Kakor večerna zarja, ki zagori še enkrat, preden se nagne dan. Ista ljubeznivost, dobrota, prisrčnost pri vseh obiskih; le enega ni bilo več: zanimanja za časno. Samo Bog in smrt. O smrti je govorila tako naravno, tako neustrašeno in zaželeno, kot da je njena sestra. »Še vedno živim, še vedno sem tu,« je ponavljala obiskom veliki četrtek. Hude bolečine, moreče dušilne napade si je lajšala s prisrčnimi, gorečimi zdihljaji vdanosti v voljo božjo, zatrevanja zvestobe in ljubezni Bogu. Nobene pritožbe, nobene nejevolje. Kakor da veje diha večnosti, tako tolažilno sta se življenje in smrt srečne redovnice zlija v lepo soglasje. »Kako vesela sem, kako srečna!« Te zadnje besede blagopokojnice pričajo, da je bila njena smrt le blažen odmev Bogu posvečenega življenja, srečen prehod v še srečnejšo domovino večnosti. H.

zijo in odtod v Indijo. Prva vodi preko Turčije, druga preko Ukrajine. — Veliko važnost polagajo Nemci na Odeso, kjer so se lotili energičnega dela, da iz odeske luke napravijo drugi Hamburg. Priročno pa je Nemcem posebno še to, da imajo iz Vzhodnega morja vodno pot do Kijeva, in sicer po 660 km dolgem kanalu od Gdanskkega, in po katerem lahko vozijo tovarne ladje do 200 ton.

Tako je nemštvo danes na pohodu proti vzhodu ter misli že celo na Indijo — naš Czernin pa tiči v Bukareštu ter včasih na Dunaju, kjer se prepira z avstrijskimi Slovani ter med njimi išče veleizdajalcev in škodljivcev habsburške monarhije. Tako si on misli svoje diplomatsko vodstvo med osrednjimi državami. Ko Czernin žanje te vrste favorite, Nemci delajo ter si odpirajo pota v svet preko vseh narodov, ki so jim na potu.

Iz angleškega parlamenta.

London, 11. aprila 1918.

V spodnji zbornici je

Asquith

rekel: Obotavljal sem se uvesti splošno službeno dolžnost na Angleškem, dokler nisem z gotovostjo vedel, da so tisti, ki so po postavi prizadeti, s tem zadovoljni. Na Irskem z njo ravno tako ne soglašajo, kakor niso pred dvema letoma. Morebiti je težko postopati pravično nasproti stališču Irske. V državi, kjer vlada svoboda, se morajo posamezne združbe vzeti tako, kakršne so. Ne dvomi, da je Avstralija veliki reči, za katero gre, naklonjena, a vse eno je odklonila brambno dolžnost. Nihče ne pričakuje, da ji jo bo zdaj državna oblast vsilila. V Irski sta revolucijski in ustavni pokret. Revolucijski pokret še ni ugasnil, a nazaduje. Zelo napačno bi bilo, če Irski nalozimo brambno dolžnost. Asquith je na koncu v drugem branju predlagal, naj se starostna meja zniža na 48. leto.

Bonar Law

je rekel med drugim: Izgube, ki smo jih imeli na bojni črti, smo do zdaj nadomestili, a te izgube so težje, kakor smo pričakovali. Kritična doba, v kateri zdaj živimo, se najbrž v majniku ali v juniju konča. Sedanja vojska bo trajala vsaj še osem mesecev. V danem trenutku bomo z novimi rekruti razpolagali. V bitko moramo že pošiljati ljudi, ki smo jih samo štiri mesece urili. Bonar Law se je nato s prirščnimi besedami spominjal Amerike; nato se je pečal s finančnimi in s trgovskimi posledicami vpoklica starejših letnikov. Vlada, je rekel Bonar Law, mora vzeti gospodarske posledice na se, ker nam sicer groze hude nevarnosti in ker hočemo zmagati. Končal je tako-le: Kar se je zgodilo v bitki ob Sommi, je prišlo nepričakovano. Dokler se ni pričela bitka, so bili zavezniki v vsakem oziru na zahodni bojni črti v položaju, ki ni bil za nje neugoden. Mislili smo in računali z vojaškimi svetovalci naših francoskih zaveznikov, če nas sovražnik v teh okoliščinah napade, bomo morali nekaj zemlje odstopiti, ne da bi bili resno v nevarnosti. Govornik je rekel na koncu koncev, da se pomnoži z novo postavlo angleške bojne sile več kot za deset divizij.

× × ×

Spodnja zbornica je z 262 proti 152 glasovom sprejela predlog vlade, s katerim se razširi v Angliji splošna vojna dolžnost do 55. leta.

Zahteve Ircev.

Poročilo irskega konventa so 11. t. m. predložili spodnji zbornici. Poročilo zahteva, naj se ustanovi parlament za celo Irsko z zgornjo in s spodnjo zbornico in z jamstvi za unioniste. Konvent je z 48. proti 27. glasovom sklenil, da se mora uvedba službene dolžnosti v Irski prepustiti Irski.

Odgovor cesarja Viljema avstrijskemu cesarju.

Dunaj, 12. (K. u.) Nemški cesar je poslal našemu cesarju naslednjo brzojavko: »Sprejmi mojo prirščno zahvalo za Tvojo brzojavko, v kateri zavračaš trditve francoskega ministrskega predsednika o Tvojem stališču nasproti francoskim zahtevam na Alzacijo-Loreno kot popolnoma neutemeljene in nanovo naglašajoč solidarnost interesov, ki obstoja med nama in najinima državama. Hitim Ti povedati, da take zagotovitve v mojih očeh s Tvoje strani niti ni bilo treba, kajti jaz nisem niti za hip dvomil, da si si Ti prisvojil našo stvar v enaki meri, kakor tudi mi zastopamo pravice Tvoje monarhije. Težki, pa uspešni boji teh let so to za vsakogar, ki hoče videti, jasno dokazati ter nas le še tesneje zvezati. Naši sovražniki, ki v poštenem boju proti nam nič ne opravijo, se ne strašijo najumazanejših in najnižjih sredstev. S tem se moramo sprijazniti. Tembolj pa je naša dolžnost, da so sovražnike na vseh bojiščih brezobzirno napademo in porazimo. V zvestem prijateljstvu: Viljem.

Clemenceau — Czernin.

Pariz, 12. aprila. (K. u.) Izdal se je sledeči oficijelni komunikat:

V zmešnjavi laži se je pojavila trdna točka, ko je prevzel cesar Karel pred očmi Berlina lažnivi dementi grofa Czernina na svoj račun in prisilil francosko vladu, da nastopi z dokazi. Objavljamo besedilo lastnoročnega pisma, o katerem je cesarjev svak, princ Sikstus Bourbonski, obvestil 31. marca 1917 predsednika republike, gospoda Poincaréja, ki je precej na to s princem dovoljenjem o tem obvestil francoskega ministrskega predsednika:

Ljubi moj Sikstus!

Tretje leto sedanje vojske, ki je prinesla svetu toliko žalosti in bolesti, se bliža koncu. Vsi narodi države so bolj kot kdaj v skupni volji združeni, da ščitijo nedotakljivost monarhije, četudi za ceno najhujših žrtev. Monarhija je v svoji delavnosti z velikodušnim sodelovanjem vseh narodnosti države skoraj tri leta kljubovala najtežjim napadom. Nihče ne more tajiti vojaških uspehov, ki so jih moje čete posebno na balkanskih bojiščih priborile. Francija je pa s svoje strani pokazala odporno moč in bleščeč elan. Vsi brez pridržka občudujemo veličastno tradicionalno hrabrost njene armade in požrtvovalnost celega francoskega naroda. Posebno mi je prijetno, ker vidim, da četudi smo si zdaj nasprotniki, ne ločijo dejanske nobena nasprotstva v nazorih in v stremiljih moje države od Francije; zato upravičeno upam: moje živahne simpatije za Francijo, družim s simpatijami, ki vladajo v vsej monarhiji, bodo zabratile v bodoče za vselej, da se ponovi vojska, za katero mene ne zadeva nobena odgovornost. V ta namen in da se resnica teh čustev natančno izrazi, te prosim, naznani tajno in neoficijelno gospodu Poincaréju, predsedniku francoske republike, da bom z vsemi sredstvi in uporabljač ves svoj osebni vpliv pri svojem zahtevku podpiral upravičene koristi in zahteve Francije od Alzacije Lorene.

Kar se tiče Belgije, se mora njena suvereniteta zopet obnoviti. Ohraniti mora vsa svoja posestva v Afriki. S tem ne odlašam vnaprej vprašanje odškodnin, ki jo bo mogla dobiti za svoje izgube.

Srbija se bo v svoji suvereniteti obnovila. V jamstvo naše dobre volje smo pripravljene, da ji damo primeren, naraven dohod k Jadranskemu morju, kakor tudi velike gospodarske ugodnosti. Prvi pogoj, katerega zahteva Avstrija brezpogojno, je, da kraljevina Srbija v bodoče opusti vsako zvezo s katerokoli družbo ali skupino, posebno z »Narodno obrano«, ali da zatre take zveze, ki zasledujejo politične smotre na razpad monarhije, dalje da lojalno z vsemi razpolagajočimi sredstvi moči zabrani vsako politično agitacijo, bodisi v Srbiji, bodisi izven njenih meja in se v to zaveže pod jamstvom veselejši sporazuma.

Dogodki v Rusiji me silijo, da smatram svoje misli o tem za se do dne, ko se tam upostavi postavna in trajna vlada.

Ker sem ti s tem raztolmačil svoje misli, te prosim, da mi potem, ko se z obema državama pogovoriš, naznaniš pred vsem, kako sodita Francija in Anglija, da pripravimo teren sporazumu, na katerega temelju se lahko uvedejo oficijelni razgovori, ki naj bi vse zadovoljili.

V nadi, da bomo tako na obeh straneh najhitreje končali trpljenje toliko milijonov ljudi in toliko v žalosti in v strahu živečih rodbin, te prosim, verjemi mojim prisrčnim in bratskim čuvstvom.

Karel.

Ker je grof Czernin v svoji noti 8. aprila pripoznal, da so se razgovarjali po iniciativi osebe, ki je v činu visoko nad njim, je zdaj avstrijska vlada prisiljena, da se izrazi o poskusu, katerega je priznala, in se izrazi o podrobnostih razgovorov svojega delegata.

Dunaj, 12. aprila. (K. u.) Pismo Njegovega c. in kr. Veličanstva, katerega je objavilo francosko ministrsko predsedstvo v svojem komunikatu dne 12. aprila 1918, je potvorbno.

Predvsem se izjavlja: Osebnost, ki »v činu stoji visoko nad zunanij ministrom«, katerega je, kar je uradna izjava 7. aprila priznala, se spomladi 1917 zavzela za mir, ni Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo, marveč princ Sikstus Bourbonski, ker se je princ Sikstus spomladi 1917 pečal, da privede do zbližanja vojskujoče se države.

C. in kr. zunanje ministrstvo izjavlja z ozirom na besedilo pisma, katero je objavil gospod Clemenceau, na Najvišje povelje: Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je pisal spomladi leta 1917. svojem zetu, princu Sikstu Bourbonskem popolnoma osebno, zasebno pismo, ki ni obsegalo nobenega naročila princu, naj uvede kako posredovanje pri predsedniku francoske republike ali sicer kje drugod, ali da naj njemu sporočena obvestila širi naprej ali povzroča protizjave in jih sprejema. Belgijskega vprašanja pismo sploh ni omenjalo in se je z ozirom na Alzacijo-Loreno glasilo:

»Zastavil bi bil ves svoj osebni vpliv v korist francoskih zahtev po povračilu Alzacije Lorene, če bi bile zahteve pravične, kar pa niso.«

Značilno je, ker francoski komunikat ne omenja drugega cesarjevega pisma, katerega je omenjal komunikat francoskega ministrskega predsednika 9. aprila in v katerem je baje Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo izjavilo, da je »s svojim ministrom enih misli«.

Prošnja v prilog beguncev

Goričani se polagoma vračajo nazaj — v planinski raj. Dasi je za povratek slabob preskrbljeno, se vendar že mnogi, ki so bili nastanjeni na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, odšli na Goriško.

So pa še drugi, ki še vedno zdihujejo v svojem pregnanstvu, ker jim še ni mogoče se vrniti domov. Mislimo zlasti na one po b a r a k a h. Baraško življenje je prava sužnost. Ta enoličnost, ki je prost človek ni varen, ta omejenost in vtesnjenost, to so prave verige, ki oklepajo uboge begunce. Zdar na poletje pa se pojavi zopet grdi mrčes v strahotni množini, prava egiptovska nadloga, ki dela življenje po barakah neznosno. Pa tudi v moralnem oziru baraško življenje ni ugodno, ker so preveč nagneten skupaj. In v to ječo so zaprti že tri leta. Kdo bi si ne želel tega življenja biti že prost?

Ali res ni nobenega kraja pod solncem, kamor bi mogli premestiti begunce, dokler se ne morejo vrniti na svoje domove? Je; pri dobri volji se da dobiti. Kakor rečeno, so mnogi begunci, ki so bili naseljeni po Slovenskem, že odšli na Goriško. Ali bi ne mogli na njih mesta priti zdaj tisti, ki še ne morejo domu? Seveda bi mogli, če jih domačini sprejmejo in če jim vlada ne bo delala brez potrebe zaprek. Če je bilo doslej jela za vse, za domačine in za begunce, ga bo poslej tudi. Dela je istotako. Saj delavcev tako manjka in na ta način bi se jih dobilo v deželo lepo število.

Iz teh razlogov se podpisani odbor obrača z nujno prošnjo do vseh slovenskih kmetskih posestnikov po Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, ki od vojske niso bili prizadeti, če bi hoteli sprejeti goriške begunce iz baraške sužnosti v svoje srede. Obrača se zlasti do naših županov, da bi privolila v to vrnitev. Apelira pa tudi na vlado, naj je ne zabranjuje. Če so mogli begunci dve leti živeti v naši sredi, bo eno leto tudi še mogoče preživeti jih.

Usmilimo se rojakov-trpinov! Naredimo konec baraškemu suženstvu!

Kranjski pomožni odbor za obnovitev Goriške.

Bitka na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. aprila. Uradno:

Armentieres je padel. Angleško posadko so čete generalov pl. Eberhardija in pl. Stettena obkoleli s severa in juga zasedle umikalne poti, nakar je posadka po hrabri obrambi odložila orožje: 50 častnikov in nad 3000 mož; z njo smo zaplenili 45 topov, veliko strojnih pušk, velike množine streliva, zalogo obleke in mnogo drugega blaga.

Severnozahodno od Armentieres pridobivamo prostora. Čete generalov pl. Stettena in pl. Carlowitza so zahodno od Armentieres odbile napade, s katerimi so hitro zbrane sile napadale v smeri proti Steenwerku; ljuto so se borili za četrto sovražno postojanko; sovražnika so vrgli proti Bailleulu in Mervilli. Merville smo vzeli.

Čete generala pl. Bernhardija so si priborile na južnem bregu Lysa prehod čez Lawo in prodrle do črte, ki gre skozi Merville.

Ves plen v bitki pri Armentieres znaša dozdaj 20.000 ujetnikov, med njimi je 1 angleški in 1 portugalski general, ter nad 200 topov.

Zamočvirjeno udrinsko ozemlje v naših naskakovnih postojankah in pred njimi so do 9. aprila naše čete z največjimi naporji v najsprejnejši črti premagale; pri tem delu so odlično sodelovali pionirji in tudi zadaj stoječe divizije.

Na bojišču na obeh straneh Somme so se razvili silni topovski boji. Francoski polki, ki so naskakovali na zahodnem bregu Avre zahodno od Moreuila, so se zgrudili z najtežjimi izčrpani in so nam prepustili 300 ujetnikov, katere je pozneje uničil francoski topovski ogenj.

Z drugih bojišč nič novega. Berlin, 12. aprila, zvečer. Uradno: Zmagovite naše čete napredujejo na obsežni ravnini ob Lysu med Armentieresom in Mervillo.

Ludendorff.

Berlin, 12. aprila. Uradno: Angleške pomorske sile so ponoči od 11. na 12. apr. napadle flandrsko obal: napadali so z monitorji, torpedovkami in z letali. Ostende so obstreljevali s težkimi topovi; v Zeebrücke so metali letala bombe. Naše ba-

terije so brez vsakega truda odbile napade. Vojaške škode niso nikjer povzročili. S krogami smo zažgali sovražni torpedni motorni čoln, ki se je blizu Ostendu; čoln smo zaplenili popolnoma oborožen, posadka ga je prej zapustila.

Načelnik mornariškega admiralnega štaba.

Angleško poročilo.

London, 11. aprila, zjutraj. Bitka traja na celi bojni črti od prekopa La Bassée do prekopa Ypern-Comines. Blizu Lawe in prekopa Lys, nekako na črti od Lestrema do Armentieres, smo borili resne boje. Iz Armentieres, ki je prepojen plina, smo umaknili naše čete. Severno od Armentieres se položaj ni posebno spremenil. Sinoči so še v poznih urah borili živahne boje blizu Ploegsteerma, Messinesa in Wytschaete. Z ostale britske črte se nič ne poroča.

London, 11. aprila, zvečer. Sovražnik je podnevi na celi severni bojni črti močnejše napadal. Nove nemške divizije so s silo prestopale ob Lawi med Soisno in Sostremoni napadale. Neprekinjene napade je odbila 51. divizija z velikimi izgubami za sovražnika; napadla je s krepkimi protinapadi uspešno in z njimi osvojila postojanke, v katere je vdrl sovražnik. Hudi boji v Estairesu in med Estairesom ter Steenwertom. Sovražnik je v tem odseku tudi z veliko močjo napadal in naše črte potisnil nazaj severno od Steenwerta. Odločno so danes zjutraj napadli naše postojanke severno od Armentieres blizu Ploegsteerma. Sovražnik je nekoliko napredoval. Napad, s katerim je sovražnik severno od tam napadel naše postojanke blizu Wytschaete in Hollebeke, je 9. divizija z velikimi izgubami za sovražnika popolnoma odbila. Bitka se nadaljuje na celi bojni črti med prekopa La Bassée in Ypern-Comines. Drugod je bilo podnevi primeroma mirno.

Francosko poročilo.

Pariz, 11. aprila zvečer. Živahni topovski boji so se borili na nekaterih točkah severno od Montdidierja in pri Lassignyju. V minuli noči in danes zjutraj smo odbili v noyonskem odseku dva živahna sovražna napada. V marcu smo sestrelili 26 nemških letal in 12 marca nad Parizom dve letali.

× × ×

Armentieres, kjer je odložila hrabra angleška posadka orožje, je bil opiralšč angleške severne armade in spojeval flandrsko in artoiško bojno črto. Angleži poročajo, da je bil zrak v Armentieresu prenapolnjen nemškega plina. Nemci so pri Steenwerku vzeli četrto angleško postojanko. Angleži se umikajo proti Bailleulu in Mervilli, ki so ga Nemci zasedli. Dalje so Nemci zasedli Lawe in napredujejo na planoti Lysa med Armentieresom in Merville. Nemški sunek je namenjen proti trdnjavi Calais, a istočasno je v nevarnosti tudi levo krilo ententne armade, ki sega do Nieuporta, da ga Nemci obkolijo. Očividno gre Nemcem za to, da pridejo za hrbet ypernskemu odseku, kjer frontalno ne morejo napredovati, ker Angleži in Belgijci ves ypernski odsek lahko poplavijo.

Wolffovo poročilo.

Berlin, 12. aprila. Wolff. Utrjeno mesto Armentieres se je 11. aprila izredno hrabro držalo. Ostanek hrabre posadke, ki je imela med obkolitvijo velike izgube, se je šele udal, ko so nemške čete tudi na zahodu obkolele mogočno opiralšč. Ves naš plen, katerega smo zaplenili od 21. marca, znaša nad 112.000 ujetih mož in nad 1500 zaplenjenih topov. Strojne puške, več tisoč so jih Nemci zaplenili, so se deloma pričele precej uporabljati. Število zaplenjenih tankov se je zvišalo od 100 na 200.

Berlin, 12. aprila. Wolff. Angleži so tudi v bitki pri Armentieresu brez načrta pošiljali v boj stotnije, ki smo jih že pri St. Quentinu premagali. Več stotnij smo ujeli. Angleži so v zadnjih nočeh pred bitko ob Lysu od tam poslali velik del težkih topov v prostor med Ancro in Sommo, kar so portugalske divizije drago plačale.

Berlin, 12. aprila. Wolff. Ko smo na obeh straneh Armentieres metali Angleže iz njih postojank, so Francozi na bojišču cesarske bitke silno napadali, da razbre-menijo angleškega zaveznika. Francozi so 11. t. m. na zahodnem bregu Avre na obeh straneh ceste Moreuil — Ailly 11. t. m. ob 5. zjutraj s topovi silno pričeli obstreljevati nemške postojanke, nakar so po tri ure trajajočem obstreljevanju napadli bojno črto na severnem robu gozda Senecat do gozda. Arriere. Napad se je zrušil večinoma že v osredotočenem ognju nemških topov in strojnih pušk; le na cesti Moreuil — Ailly je sovražnik začasno udril, a napadli smo ga precej s protisunkom, ga popolnoma vrgli in mu vzeli 300 mož. Potem, ko smo odbili napad, so nemški topovi obstreljevali in decimirali naše sovražne rezerve. Francozi so dan napadli s sunkom tudi med bojno črto med Grivesnesom — Montdidierjem. Sovražnik je pričel streljati s topovi tudi ob 5. uri zjutraj, ogenj se

je okoli 7. ure razvil v bobneči ogenj težkih in najtežjih topov, ki je trajal pol ure. Ko je pripravljena pehota nameravala nastopiti na naval, jo je precej zagrabil nemški uničevalni ogenj. Vsled strašnih izgub krvi gosto zbranih naskakovanih krdel se tam naval sploh ni razvil.

Berlin, 12. aprila. Wolff. Francozi rušijo dalje svoja lastna mesta. Najsilnejše so 11. t. m. zopet Laon obstreljevali.

Armentieres — Merville — Bailloul.

Armentieres leži na desnem bregu reke Lys ob francoski severni železnici blizu belgijske meje. Mesto je štelo pred vojsko 60.000 prebivalcev.

Merville leži 18 km zahodno od Armentieresa ob Lysu. Štelo je pred vojsko 11.000 ljudi.

Bailloul leži ob francoski severni železnici in je štelo pred vojsko 18.000 prebivalcev.

Američani na bojišču.

Washington, 11. aprila. (K. u.) Reuter: Častniki washingtonske armade so zelo zadovoljni, ker se ameriške ojačbe udeležujejo bitke. Za prednjimi četami prihajajo nove ameriške ojačbe na bojno črto. Številki sicer ne objavljajo, a ve se, da pošiljajo zdaj iz Amerike v Evropo trikrat toliko, kolikor so jih še pred kratkim pošiljali.

Stockholm, 12. aprila. Iz Pariza: Wilson je velesilam entente zopet predlagal, naj vstopi Amerika v ožji odsek vrhovnega vojnega sveta v Versaillesu, a so predlog zopet odklonili, kakor tudi Wilsonov predlog, naj se udeležuje posvetov v versajlskem vojnem svetu ameriški vojni minister Peer, ki je v Evropi.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. aprila. Uradno: V gorah so se na obeh straneh Brenne močnejše borili.

Politične novice.

+ Shoda S. L. S. Jutri se vršita v Hrenovicah in Postojni shoda S. L. S. In sicer v Hrenovicah predpoldne, popoldne pa v Postojni. Poroča državni poslanec dr. Lovro Pogačnik.

+ Nemška konsolidacija. Neka nemška dunajska korespondenca piše o agitaciji Nemcev proti ustanovitvi jugoslovanske države med drugim tudi tole: »Žal, da je treba povedati, da je nasprotstvo med Nemci in Slovenci na Štajerskem in Koroškem postalo že tako močno, da je sporazum pod sedanjimi razmerami skoro nemogoč. Nasprotstvo se je pojavilo celo v takih okrajih, v katerih so se doslej Nemci in Slovenci vsaj za silo razumeli. Če je dr. Korošec v Ljubljani dejal: »Idea narodne združitve je vse jugoslovansko ljudstvo prešinila kot svet ogenj in jugoslovansko ljudstvo ne bo mirovalo, dokler se ne bodo izpolnile njegove želje,« mislimo, da smemo trdit, da je, kar tiče prvega dela tega stavka, govoril resnico. Nam Nemcem ne preostaja drugega, kot da moramo enako skleniti svojo fronto in v popolni edinosti stopiti pred zahteve Jugoslovancev, da v pričetnem boju za preosnovo naše države ne bomo prisiljeni do miru odpovedi, namreč da dosežemo časten mir sporazumljenja.«

+ Praški mestni svet proti Czerninu. Praški mestni svet je sklenil na predlog dr. Soukopa in župana dr. Groša ostro resolucijo proti govoru grofa Czernina.

+ Nervoznost Nemcev. Nemški nacionalci se v klub obližu, ki ga jim je dal s svojim govorom grof Czernin zadnje dni, zelo razburjajo. Včeraj je pod predsedstvom dr. Waldnerja zopet zboroval parlamentarni odsek zveze nemško-nacionalnih strank. Sklenil je resolucijo, v kateri se ogreva zopet za zvezo z Nemčijo in napada slovanske narode v monarhiji. Značilno za nervoznost naših Nemcev je sledeče mesto v resoluciji: »Zdi se, kakor bi ne šlo za uresničenje naših, že davno znanih in opravičeno priznanih narodnih zahtev, ampak za izvedbo teorij, ki odgovarjajo slovanskim osvojevalnim namenom in grozijo vreči državo v nov nered.«

+ Poseben klub čeških gosposkozborničnih članov. Med češkimi člani gosposke zbornice se vrše zadnje dni posvetovanja glede ustanovitve posebnega češkega kluba v gosposki zbornici. Ustanovljen je v to svrhu poseben pripravljen odbor, kateremu načeluje bivši minister dr. Foit.

+ Nova delitev Poljske. Z ozirom na zadnjo debato o poljskem vprašanju v pruski gosposki zbornici piše »Berliner Tageblatt«: Iz izjave poljedelskega ministra Eisenharta izhaja, da je vlada dosedanja načela naše poljske politike popolnoma opustila in da gre za novo delitev Poljske. Vlada, je rekel minister, stoji na stališču izjave odseka, ne samo po črki, marveč tudi po tendenci. Zavarovanje naših razmer na vzhodu je v prvi vrsti pruski interes in Prusija mora zato zahtevati, da se v prvi vrsti vpoštevajo vojaški interesi kot merodajni. Ob tem se ne smemo dra-

žiti niti nemale nepravilike, da se bo številko Poljakov na Pruskem znatno pomnožilo. Teh ministrovih besed ni mogoče drugače tolmačiti nego tako, da bodo vojaška zavarovanja obsegala znatna poljska ozemlja in že pred pravno varstvom akcije se je govorilo o narewski črti in industrijskem dombrowskem ozemlju na jugovzhodni meji Šlezije. Minister pa ni povedal, kakšna in kolikšna naj bodo ta mejna zavarovanja.

+ Volitve v poljski državni svet. Iz Varšave poročajo 12. aprila, da so po desetih znanih uspehih zmagali pri volitvah v državni svet v vseh osmih volilnih okrajih nemškega okupacijskega ozemlja kandidati medstrankarskega kluba. Poljski industrijalci, ki so te dni zborovali v Petrogradu, so poslali regentskemu svetu udanostno brzojavko, ministrstvu pa izjavo solidarnosti.

+ Apostolski nuncij v Monakovu, msgr. Evgen Pacelli, se je iz Rima, kamor je bil odpotoval povodom bolezni svoje matere, vrnil na svoje mesto. Začasa svojega bivanja v Rimu je bil msgr. Pacelli večkrat pri sv. očetu Benediktu XV. v audienci.

+ Preganjanja socialnih demokratov. Zadnje dni so uvedli v društvenih prostorih mladostnih socialističnih delavcev v 2., 6. in 10. okraju na Dunaju hišne preiskave in številne aretacije. 17 aretirancev so pridržali v zaporu. Svobodno zvezo socialističnih dijakov je policija razpustila ter knjižnico in društveni dom zaprla.

+ Na uboj kličej! Pod tem naslovom piše »Slov. Gospodar«: Poziv grofa Czernina, da je treba nastopiti proti političnim voditeljem slovanskih narodov, bo na Koroškem našel gotovo velik odmev, kajti tam so tla očividno že dovolj pripravljena. V št. Rupertu pri Velikovu se je nabralo 220 podpisov za jugoslovansko deklaracijo. Nato je pisala lutrovska »Bauernzeitung« z dne 21. marca: »Kmetje neke sosedne občine (Velikova namreč) so se izjavili: Če te hujskarije ne bo konca, ubijemo te hujskajoče farje, porušimo župnišča in četudi bi na nas streljali.« Tako smejo Nemci pisati! Če državna oblast ne poseže vmes proti Nemcem, se bo tudi taktika Jugoslovancev morala popolnoma spremeniti. Pravice do samoobranbe nam nihče ne more odreči!

+ Grof Zichy v Budimpešti. Minister a latere grof Zichy se je 12. t. m. popoldne pripeljal z Dunaja v Budimpešto. Vesti raznih dunajskih in ogrskih listov, da je odpotoval Zichy v Budimpešto s posebno misijo, se uradno dementira.

+ Ogrski ministrski svet se je 12. t. m. popoldne več ur pečal s tekočimi zadevami.

+ Czernin pred padcem? Cesar je grofa Czernina poklical k sebi. Czernin je že prispel iz Bukarešte na Dunaj. Pogajanja z Rumunijo so radi tega odgodili. V informiranih krogih govore, da so dnevi grofa Czernina šteti. Govore o nesoglasju med krono in Czerninom v zadevi zadnjega njegovega govora in dozdevnih pisem cesarja Karla. Kot naslednik Czerninov se imenuje grof Julij Andrassy.

+ Vsenemci o Žolgerju. Vsenemško glasilo alpskih Nemcev »Grazer Tagblatt« kliče danes v uvodniku zopet na boj proti Jugoslovancem in »južnoslovanskemu ministru dr. Žolgerju.« Med drugim pravi »Grazer Tagblatt« o dozdevnem delokrogu ministra Žolgerja: »Značilno za sedanjí vladni tok je dejstvo, da se morajo ministru Žolgerju predložiti pred rešitvijo vsi akti, ki zadevajo od Slovencev naseljene pokrajine.« Mi nimamo nobenega vzroka, da bi dr. Žolgerja branili; zanimivo je le, da je Vsenemcem dr. Žolger prav tako na poti kakor dr. Šusteršiču.

+ Interesi Nemčije. »Slov. Gospodar« piše: Grof Czernin je rekel: Karkoli se še zgodi, mi ne izdamo interesov Nemčije. Avstrijski zunanji minister bi moral govoriti: Naj se še karkoli zgodi, mi ne izdamo interesov Avstrije in njene dinastije. Avstrijskemu ministru mora biti na srečo le dobrobit njegove lastne domovine in dinastije in naj se okoli nas zgodi karkoli hoče. To stališče razumemo. Czerninovega pa ne.

+ Anglija in Amerika se bosta vojskovali, če treba, 40 let. Newyorški list »New York Tribune« prinaša uvodnik, kjer govori o orožnem bratstvu med Anglijo in Ameriko. K sklepu pa pravi: »Če vse dežele z Ameriko vred polože pred Nemci orožje, se bo Anglija borila dalje, najsi tudi traja vojna 40 let. To je duh Anglije in angleškega naroda, o katerem je Napoleon dejal, da izgubi vedno vsako bitko, le zadnje nikdar ne. Dokler bo Anglija v boju, ji bo Amerika stala na strani, ker obe deželi sta rezani iz istega lesa.«

Ljubljanska aprovizacija.

a Iz seje mestnega aprovizačnega odseka dne 12. aprila 1918. Peko Pircu na sv. Petra cesti in Žukzu v Mostah je mestni magistrat, kakor je že bilo poročano, odzval koncesijo za dobo 1 meseca vlad-

raznih nerednosti pri peki kruha. Obe pekariji prosita sedaj, da se koncesiji vrne in dovoli peko kruha. Aprovizačni odsek odkloni prošnji. — Urad za ljud. prehrano priporoča, da bi se pekel večji kruh in bi potem prodajalec kupcem rezal in tehtal predpisano množino kruha. Nasvetu ni zadostiti, ker je že iz tehniških ozirov nemogoče peči večje hlebce in tudi kruh ne bi bil prav nič boljši, ker bi se večji hlebci pri današnji kakovosti moke gotovo ne prepekli ter bi bil kruh še bolj posušen in razpokan, kakor je danes. Poleg tega je tudi zelo težko rezati koruzni kruh, ker se zelo drobi in bi bilo prebivalstvo glede teže še na slabšem, kakor je danes. Odsek zato sklene, da ostane peka kruha pri starem. Obljubilo se je pa mestni aprovizaciji, da se bo skušalo na merodajnih mestih doseči, da se bo pekel kruh v Ljubljani s 30 odstotki pšenične in 70 odstotki koruzne moke. Potem je upati, da bo kruh nekoliko boljši. — Aprovizacija ima na razpolago še večjo množino medu, katerega razdeli po nižnjih cenah med doječe in nosne matere. Razdelitev se pravočasno objavi. — Tekoči teden razdeljuje mestna aprovizacija na izkaznice za moko po četrtil kilograma ajdove moke. Za prihodnjo razdelitev ima namenjeno kašo in zopet ajdovo moko. S to razdelitvijo bo potem popolnoma izčrpana zaloga mestne aprovizacije in če ne bo novih dovozov, je čisto izključeno, da bi bilo mogoče honoriranje izkaznic za moko. — Mestni aprovizaciji je bilo obljubljenih 30 vagonov krompirja, od katerih je dobila do danes samo 7 vagonov. Krompir je s Poljskega in nekoliko zaostaja glede kakovosti za domačim krompirjem. Kakor se je že nešteto krat povdarjalo, je bila Ljubljana v splošnem zelo prikrajšana glede preskrbe s krompirjem. Vsi protesti in vse prošnje ljubljanskega mesta so našle zelo malo poslušnih ušes na merodajnih mestih in tudi danes so druga mesta preskrbljena boljše s krompirjem, kakor Ljubljana. V veliko pomoč pri prehrani je danes prebivalstvu krompir, ko ni ne maščobe, zelo malo mesa in skoraj nič mlevskih izdelkov. Aprovizačni odsek se ponovno obrne z najnujnejšo prošnjo do c. kr. deželne vlade, da dobi Ljubljana več krompirja ali vsaj obljubljenih 30 vagonov čisto gotovo. Do danes je prišlo pri razdelitvi krompirja na vrsto V. okrajev. Tekom prihodnjih dni pridejo na vrsto še ostali okraji in če bo c. kr. deželna vlada odkazala mestni aprovizaciji vsaj obljubljene množine krompirja, pridejo potem pri razdelitvi krompirja na vrsto še enkrat vsi okraji. — Po današnjem kontingentu mesa, ki odpade na Ljubljano, bi morala dobiti vsaka oseba najmanj po 30 dekagramov na osebo in teden. Mestna aprovizacija je tudi razglasila, da se razdeljuje meso dvakrat na teden po 15 dkgr. Tekoči teden je bilo ljubljansko mesto pri dobavah navzlic intervenciji mestne aprovizacije prikrajšano za okroglo 2000 kg mesa. Vsled tega se je moralo pri sobotni razdelitvi skrajšati kvoto na 10 dkgr na osebo, to se pravi, da je dobil vsak Ljubljančan pretekli teden 5 dkgr manj mesa, kot bi ga bil moral. Mestne aprovizacije ne zadene krivda, da Ljubljana ne dobi vsaj skromno odmerjenega kontingenta v polni množini. Aprovizačni odsek sklene ukreniti vse potrebno, da se v bodoče kontingent, ki je že itak majhen, ne bo več krčil. — Mestna aprovizacija je izvršila popis stalnih gostov po restavracijah in gostilnah. Izkazalo se je, da je teh gostov le okrog 500. Vsa druga prehranitev po gostilnah odpade na mimoidoče goste in tujski promet. Aprovizacija iz svojega kontingenta ne bo mogla preskrbovati teh gostov po gostilnah, ker niti sami Ljubljančani ne dobe toliko, da bi mogli živeti. Odsek sklene, da preskrbuje aprovizacija iz kontingenta le stalne goste, dočim bodo gostilne in restavracije za ostale goste navezane izključno le na importirano meso, ki je dražje in katerega prične aprovizacija v lastni režiji prodajati. Strogo se bo pa pazilo na to, da se stalnim gostom ne bo smelo zaračunavati višjih cen kot doslej, ker za te goste, kakor rečeno, dobe gostilničarji meso po normalnih cenah kot ostalo prebivalstvo.

× × ×

a Petrolej na izkaznice črke A se dobi le še do ponedeljka 15. t. m. Stranke, ki imajo še kake izkaznice, naj jih takoj predložijo v trgovini, ker se po 15. t. m. petrolej ne bode več prodajal na izkaznice A.

a Trgovci petroleja se pozivljajo, da takoj po končani prodaji predložijo v mestni posvetovalnici vse izkaznice za petrolej. Ter naznanijo koliko je še preostalo petroleja.

a Člani vojne zveze se opozarjajo, da dobe kavino mešanico na numerirane kavine izkaznice le še do 18. t. m., ker se po tem dnevu kavina mešanica ne bode več oddajala na izkaznice.

a Prodajalci kavine mešanice se pozivljajo, da po končani prodaji predložijo vse izkaznice v mestni posvetovalnici.

ter sporoče koliko imajo še kavine mešanice v zalogi.

a Krompir za V. okraj. Stranke V. okraja dobe krompir v ponedeljek dne 15. t. m. in v torek dne 16. t. m. pri Mühlisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V ponedeljek dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 120, od 9. do 10. ure št. 121 do 240, od 10. do 11. ure št. 241 do 360, popoldne od 2. do 3. ure št. 361 do 480, od 3. do 4. ure št. 481 do 600, od 4. do 5. ure št. 601 do 720; v torek dne 16. t. m. dopoldne od 3. do 9. ure št. 721 do 840, od 9. do 10. ure št. 841 do 960, od 10. do 11. ure št. 961 do 1080, popoldne od 2. do 3. ure št. 1081 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg. Kilogram stane 30 vin.

a Mestna aprovizacija bo izdelke iz prekaževalnice Kranjskega deželnega mesta za dobavo kavnice živine razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po sledečem redu: v ponedeljek, dne 15. t. m.: od 8. do 10. ure št. 1 do 100, od 10. do 12. ure št. 100 do 200, od 3. do 5. št. 200 do 300, od 5. do 6. št. 300 do 400. — V torek dne 16. t. m.: od 8. do 10. št. 400 do 500, od 10. do 12. št. 500 do 600, od 3. do 5. št. 600 do 700, od 5. do 6. št. 700 do 800. — V sredo dne 17. t. m.: od 8. do 10. št. 800 do 900, od 10. do 12. št. 900 do 1000, od 3. do 5. št. 1000 do 1100, od 5. do 6. št. 1100 do 1200. — V četrtek dne 18. t. m.: od 8. do 10. št. 1200 do 1300, od 10. do 12. št. 1300 do 1400, od 3. do 5. št. 1400 do 1500, od 5. do 6. št. 1500 do 1600. — Vsaka oseba dobi 1 četrtil kilograma; cene se poizvedo v prodajalni.

a Izdajanje belih izkaznic za meso ustavljeno. Mestna aprovizaciji opozarja stranke, da je s koncem tega tedna izdajanje belih izkaznic za meso ustavljeno. Razpisan je bil dovolj dolg rok, vsak je imel priliko se zgledati in dobiti belo izkaznico. Upoštevajo se samo izjeme, kakor bolezen, odsotnost, ali kake druge dovolj temeljite okoliščine. Izdajanje je ustavljeno za ves prihodnji teden.

a Razdelitev mesa za prihodnji teden razglasimo v ponedeljek, dne 15. t. m.

a Jajca za V., VI., VII. in VIII. okraj. Stranke V. in VI. okraja prejmejo jajca v ponedeljek, dne 15. t. m., stranke VII. in VIII. okraja pa v torek, dne 16. t. m. Odajajo se vrši v cerkvi sv. Jožefa, vhod skozi glavna vrata. Stranke naj prinesejo s seboj rodbinske izkaznice. Vsaka oseba dobi največ 10 jajc. Jajca stane 70 vinarjev. Prodaja traja od 8 do 11 dopoldne in od 2 do 5 popoldne.

Ljubljanske novice.

Ij Glasbena Matica. Pri Krekovi slavnostni akademiji bo v četrtek, dne 18. aprila slavnostni govor govoril gospod stolni vikar Fran Smodej iz Celovca, v nedeljo, dne 21. aprila pa gospod mestni župnik Franc S. Finžgar iz Ljubljane. Gregorčičev pesem »V pepelnici noči« bo obakrat deklamiral gospod profesor Ivan Dornik iz Ljubljane. Pevski zbor Glasbene Matice bo izvajal bogat lep spored narodnih in umetnih pesmi, med njimi posebno za slavnost primerno skladbo Antona Dvořaka »Slovnostni spev«.

Ij Seja knjižnega odseka »Slovenske Matice« bo v ponedeljek, dne 15. aprila ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih.

Ij Šentpeterska Vincencijeva in Elizabetna konferenca imata skupno sejo v ponedeljek, 15. aprila ob 1/2 8. uri zvečer. Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

Ij Opozarjamo na prireditel katol. slov. izobraževalnega društva v Mostah, ki se vrši jutri. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Ij Odlikovanje. Orožniški stražmojster Franc Vidmajer, bivši tajnik v Mostah, ki služi na južnem bojišču, je bil odlikovan z železnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Ij Gremij trgovcev priporoča svojim članom, posebno špeceristom, naj bi z ozirom na enofno zapiranje in odpiranje trgovin imeli do preklica od ponedeljka dalje odprte trgovine od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Ij Mestna aprovizacija. Pišejo nam: V četrtek so delili meso na rumene izkaznice C. Razdeljevanje bi se moralo pričeti ob eni uri, toda ni bilo za to dolčenega oseba; morali smo čakati do pol dveh. Zeleti bi bilo tudi tukaj točnost. Ampak nekaj drugega nam ne gre v glavo, namreč da živina, ki jo kolje mestna aprovizacija, nima drobovja. Po cel teden ali še več se ne razdeljuje drobovje. Zato smo prisiljeni vprašati, kam gre; če ga pa razdeljujejo, pa dobe ljudje le slabše dele, o boljših pa ni ne duha ne sluha. — Pri razdelitvi mesa se postopa naravnost škandalozno. Nam navadnim ljudem so določili na osebo po 10 do 15 dekagramov mesa. Z drugo mero se pa meri različnim gospodom profesorjem, doktorjem itd. Znani so nam slučaj, da pošlje mestna aprovizacija takemu gospodu, ki je morebiti še samec, kar po 2 ali še več kilogramov telečjega ali drugega mesa kar na dom. Proti temu moramo naiodločneje

protestirati. Enaka mera za vse! — Za bolnike se še ni ničesar uredilo. Koliko je takih bolnikov, ki životarijo le od juhe. Ker se pa sedaj razdeljuje meso le po dvakrat na teden, si more bolnik privoščiti le dvakrat na teden juho. Meso sedaj ne čaka in drugi dan že diši; kaj bo šele, ko nastopi vročina? Za bolnike naj bi se morda določila posebna mesnica, kjer bi se moglo dobiti zanje meso vsak dan. — Z druge strani se nam poroča: V četrtek se je pri razdeljevanju mesa na rumene C izkaznice zgodil ta-le slučaj: Meso, katerega so oddajali, je bilo zelo slabo, polno kosti, pri tem ko se stegna sploh ni oddajalo, temveč so najlepši kosi viseli na strani, ne vem, ali v zasmeh občinstva ali v spodbudo naj »vzdrži«. To je povzročilo med navzočimi ženskami veliko razburjenje. Za uslužbenca je bil pa za pultom pripravljen »štefan« vina. To je povzročilo, da je neka ženska vprašala, če je ta »štefan« mogoče odškodnina za stegno, ki se ne razdeljuje na C izkaznice, oziroma kdo v Ljubljani je tako srečen, da se zanj hranijo najlepši deli zaklane živine? Prosil bi mestno aprovizacijo, naj nam to pojasni. — Ali je to resnica, da je neka rodbina v Ljubljani dobila prekajeno svinjino več tednov zaporedoma po par kilogramov na teden, pri tem ko smo v časopisih čitali, da aprovizacija nima več prekajenega mesa?

lj Oddaja vrnja čevljariskim mojstrom v Ljubljani in sodnem okraju ljubljanska okolica. Čevljariski mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje, preskrbljeno po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglaste zaradi tiskovin za potrdila o prejemu usnja pri zaduženem načelniku g. Karlu Kordeševu v Ljubljani, Rimska cesta 5, čevljarji iz sodnega okraja ljubljanska okolica pa pri g. Ivanu Kranjcu v Spodnji Šiški šte. 4 (tik cerkve). Potrdila se bodo izdala le onim, ki se bodo z obrtnim listom izkazali kot upravičeni čevljariski mojstri. Usnje se bo prodajalo od 18. do 30. aprila.

lj Samoumor. Dne 8. aprila zvečer so našli obešenega 76letnega Jakoba Pušavca, ki je bil nad 40 let hlapec v hiši št. 9 na Franc Jožefovi cesti. Zjutraj je rekel kuharici: »Daj mi danes zadnjič dobro kavo, danes se bom obesil«.

lj Darovi. Mesto venca na grob prof. L. Lederhas daruje družina Fran Leskovic za oslepele slovenske vojake 20 K. — Mesto venca umrlemu g. Ivanu Babniku, trgovcu v Dravljah, daruje za slov. oslepele vojake Fani Jankovič, učiteljica v Zagorju ob Savi 20 kron.

Prosveta.

Šmarnice.

Silvin Sardenko.

Letošnja pomlad mi jih je naklonila že trikrat. Prvikrat mi jih je prineslo troje dobrih otrok. Vložene so bile v elipsasti modri vazi. Postavil sem jih na mizo. Zadehtelo je po velikonočnih daritvah in molitvah. Ali že drugi dan so mi hotele oveneti.

Položil sem jih pred podobo, ki ji beli cvetovi najlepše pristojajo. Ob njej so oživele v novi svežosti, kakor da so začutile svojo novo pomlad. Zadnji cvet še do danes ni ovenel, čeprav je že petnajsti dan.

Drugič mi jih je poslal nekdo iz tiskarne. Ali takrat ne v cvetju, marveč v besedi.

Prečital sem jih. Poznam jih, čeprav ne bi nosile pisateljevega imena na prvi strani.

To so Jeršetove Šmarnice! Vnovič jih je povil Slovencem za majnik.

Pred vojno so nosile naslov: Mati čudovita. Sredi vojne so bile posvečene: Kraljici vojnih trum. Letos pa kot Lavretanske šmarnice izzvene s svojim zadnjim klicem v iskren pozdrav: Kraljica miru, prosi za nas!

Kar morejo in morajo biti Šmarnice, to so letošnje dr. Jeršetove Šmarnice.

Spominjam se, kako so včasih doma dekleta pletle vence za praznik sv. R. Telesa. Bršljan, smrečje, jerebika, roža in spet smrečje, bršljan, jerebika, roža itd. Za praznik pa so fantje dvignili vence na mlaje in kdor je šel mimo, vsak se je z veseljem ozrl po njih. Preprosti venci, brez umetniškega nakitja, in vendar koliko src so napolnili s prazniškim veseljem in razpoloženjem.

Tako bodo učinkovale v preprostih dušah tudi Lavretanske šmarnice. Dvigale bodo srca k Mariji.

Tretje šmarnice, ki sem jih letos prejel, niso zablestele niti v cvetju, niti v besedi, marveč v solzah...

Kako težko sem čakal tega trenutka, tega otroka. Nekaj mi je reklo: Gotovo pride, potrka in poreče: »Pater, peccavi... Pa sprejmi me spet za svojega...«

Zelal sem, samo da pride, ne bom mu pustil govoriti. Prihod bo povedal vse. Otrok je prišel. Bil je Marijin dan.

Otrok ni mogel govoriti. Vstopil je »et flevit amare...«

To so bile moje tretje Šmarnice letošnje pomlad.

Uverjen sem, da bodo tudi Jeršetove Šmarnice govorile šmarničnemu občinstvu o lepih daritvah in molitvah in da bodo več kakor v enem čitatelju ali poslušalcu vzbudile velik sklep: Dvignem se in pojdem k svoji Materi...

Pridite, sezite po Šmarnicah. Majnik se bliža.

Primorske novice.

p Za oprostitev in dopuste iz vojaške službe. »Osrednji odbor« na Dunaju, I. Bankgasse 2, poroča: Ministrstvo za deželno brambo je opozorilo Osrednji odbor, da je večina dohajajočih prošelj za odpuste in dopuste pomanjkljiva, zato ni potem nobene rešitve. Tudi ministrstvo za javna dela je z odlokom 14. marca 1918, št. 15811 nujno opozorilo vsa glavarstva, naj natančno izpolnujejo obrazce za oprostitev takih vojaških oseb, ki bodo potrebne pri obnovitvi Goriske, sicer da nastanejo nepremagljive težave itd. Naši ljudje so v tem pogledu strašno površni. Izmed petdesetih informacij je komaj ena popolna. Tu ni letnice rojstva, tam ni domovne občine, ni dneva vpoklica, vojnega krčila itd. ali vojne pošte. Zapišite torej točno svoje ime, priimek, rojstno leto (brez dneva), domovno občino, naborno leto, kraj prebivanja (kjer je bil kdo zadnjič potrjen, dan vpoklica in kam, sedanjo vojno službo (šaržo) s priznanimi kraticami ali cel naslov (če le mogoče tudi poveljstvo — komando), vojno pošto ali pa sedanje bivališče in pošto. In končno snosobnostni razred (A, B ali C Befund). »Osrednji odbor« naznanja, da se žal ne bo mogel ozirati na dopise, ki ne bodo obsegali vseh potrebnih podatkov. Dorisovanje v tem pogledu ni več mogoče. Kdor ne zaniše niti svojega krstnega imena, svoje domovne občine (takih je zelo veliko) itd., naj ne pričakuje, da bo »Osrednji odbor« mogel zanj uspešno posredovati. Dostavljam še, naj se vojaški ne oglašajo več pri »Osrednjem odboru« na Dunaju, marveč vsak pri svojem županstvu, kakor je bilo v listih že povedano.

p Županstvo občine Sovodnje poroča, da se s 15. t. m. zopet preseli v domačo občino, kjer bo od tedaj naprej poslovalo. Vsi tozadevni spisi naj se pošiljajo županstvu Sovodnje, pošta Gorica.

Koroške novice.

k Počasi pa — gotovo! Manifestacije ob izročitvi podpisov za jugoslovansko deklaracijo v Ljubljani dne 24. marca, so celovškemu stricu »Kärntner Tagblatt« kar za 14 dni zaprle sapo. Šele dne 6. aprila se je oglasil in prepsal neko poročilo iz »G. V.« Zelo napoti jim je, da nastopamo tako združeni, skrbni jih, kako si hočemo umestiti svojo Jugoslavijo, in zato bridko vzdičujejo.

k Plesi za »Rdeči križ«. Volšberško okrajno glavarstvo od časa do časa izkazuje darove za »Rdeči križ«. Zanimajo nas tisti prispevki, ki jih morajo položiti gostilničarji, da jim c. kr. okrajno glavarstvo dovoli plesne veselice, v zadnjem izkazu n. pr.: »Tanzunterhaltung bei Konrad Walcher in Reichenfels 100 K.« Za borih 100 K torej lahko z oblastvenim c. kr. dovoljenjem plešejo. Torej naši Nemci »der Zucht u. Frommen Sitte« kakor jim drago! Četrto leto divja vojska, neštote so njene žrtve, veliki del ljudstva stnada, — kaj vse to: »Rdeči križ« je dobil 100, reci: sto kron, — in basta! Teh 100 K bo gotovo zaleglo ubogim vojaškim invalidom!

k Razno. Znano Kernovo pivovarno v Beljaku je kupila akcijska družba »Göss« v Ljubnju na Zg. Štajerskem. — Celovška mestna železnica je prevozila velikonočne praznike 33.258 oseb in imela 8222 K dohodkov.

k 2 milijona kron bo vzelo beljaško mesto na posodo pri deželni hipotečni banki. Dva nadaljna milijona najamejo kot bančni kredit za nabavo masti.

k Umrla je v Celovcu od 30. marca do 5. aprila 26. oseb. V istem času je v vojaških bolnišnicah umrlo 11 oseb, od teh 7 ujetnikov.

k Ogri na Koroškem. Znani veliki hotel »Etablissement Wahlis« v Porečah ob Vrbskem jezeru je od dunajskega gostilničarja Hysam, ki ga je bil kupil pred vojno za okrog 700.000 K, zdaj zopet kupil od drski konsorcij za 900.000 K. Denar je

dal seve žid. Ultraradikalni naši Nemci podé Slovence domačine iz dežele, najlepše kraje dežele pa že zasedajo Ogri, med njimi kajpak židje!

Dnevne novice.

— Preradovičeva slavnost na Dunaju. Tudi dunajski Jugoslovani bodo praznovali stoletnico pesnika našega ujedinjenja. Ustanovil se je odbor s častnim predsednikom dr. Jagićem in predsednikom dr. Korošcem na čelu, ki bo poskrbel, da bo slavnost, ki se bo vršila 8. majnika, združila vse naše brate na Dunaju v počaščenje spomina Petra Preradoviča. Slavnost bo v slavnostni dvorani društva inženjerjev in arhitektov v I. okraju, Eschenbachgasse. Pozdravni govor bo imel Korošec. Dr. Tresić-Pavičić bo ocenil Preradoviča kot pesnika, in prof. Spinčić bo orisal njegovo kulturno delovanje. Sodelovali bodo tudi naši umetniki, gg. Betetto, Trost, Vušković.

— Shoda v deželnem dvorcu se, kakor poročajo, dekan Arko ni udeležil. S tem popravljamo svoje tozadevno netočno poročilo.

— »Slovenec« v Mariboru. Podpisani poročamo, da smo danes tukaj v Mariboru na kolodvoru zahtevali »Slovenca« oziroma slovenski časopis. Odgovor nam je dala dotična prodajalka: »Slovenci ste preneumni, da bi vam jaz prodajala slovenske časopise!« — Stotinja Slovencev potujoča v Albanijo.

— Povišanja v službi. Finančni minister je povišal finančne komisarje Herberta Rischawija, Maksa Laschana viteza pl. Moorlanda in dr. Rudolfa Marna v finančne tajnike pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Pravosodni minister je povišal okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Mokronogu Jožefa Tekavčiča v deželnosodnega svetovalca.

— Imenovanja v sodni službi. Za deželnosodne svetnike so imenovani: dr. Valentin Flerin v Žuženberku, Jurij Kozina v Vipavi, Jožef Zdobšekna Vranskem, Jakob Antloga v Krškem, dr. Ivan Modic na Brdu, Oskar Deu v Kranju, Valentin Levčnik v Ljubljani, dr. Anton Mulej v Mariboru, Anton Nagode v Ljubljani. Okrajni sodniki so postali: Anton Zdolich v Laškem, dr. Rupert Celestina v Črnomlju, Anton Kajfež v Ljubljani, dr. Feliks Rakovec v Slov. Bistrici, dr. Rudolf Kiržek v Celovcu, Franc Triller v Gorenjem Gradu, Ivan Romold v Mokronogu, dr. Jožef Tombak v Kozjem, dr. Karel Kurnik v Konjicah, Anton Lajovic v Kranju, Jakob Luznar v Kostanjevici, dr. Franc Kotnik v Litiji, Jožef Toplak v St. Lenartu v Sl. Goricah in dr. Jožef Požar v Kozjem.

— Pogorelci iz Hruševja pri Potočju se najtopleje zahvalujemo vsem darovalcem podpor, ki so pripomogle, da smo si zopet deloma popravili razdejano poslopja ter nam na ta način ublažile muke trpljenja v sedanjih že itak težkih časih. V prvi vrsti se zahvalujemo prizadevanju glavarja Pilshoferja, požrtvovalnosti in prijaznosti preč. župnika Zupana, župana Kavčiča in drugih duhovnikov ter Petru Del Linzu. Vsi omenjeni gospodje so, spoznavajoč naše obupno stanje, priskočili na pomoč ter jim v zaključku kakor vsem darovalcem nakazanih podpor izrekamo tem potom našo hvaležnost in popolno udanost. Pogorelci.

— Umrl je v Dolenji vasi pri Ribnici Janez Bojce, znan kot dober čevljar. Pred 2 mesecema se je poročil, a mu je srčna kap uničila mlado življenje.

— Poroka. Poročil se je g. dr. Matko Dolenc, profesor na c. kr. moškem učiteljsku v Mariboru, z gđc. Marijo Logar iz Ajdovščine.

— Županstvo na Bledu svari vse zdraviliške goste in letovičarje, da naj letos ne hodijo na Bled, ker je pomanjkanje živil in bi jih aprovizacijski odbor ne mogel preskrbeti s potrebnimi stvarmi.

— Iz Trebnjega na Dolenjskem nam pišejo: V noči od ponedeljka na torek so neznani tatovi vlomili v stanovanje družine Cimprič v Trebnjem (Podboršt št. 13), ter odnesli živila, obleko in druge predmete. Napravili so precej škode, zlasti ker so odnesli zadnjo obleko begunski rodbini. — Vsak teden se dogajajo tatvine v eni ali drugi hiši — orožniki naj bi torej bili malo bolj čuječi.

— Odbor za Vojaške domove v Ljubljani nam poroča, da razpošilja ravnokar prošnje uglednim posameznikom in prosi, da gospodje, ki so te prošnje dobili, svoj prispevek blagohotno takoj odpošljejo. V častni knjigi naše dežele, ki se predloži Njeg. Veličanstvu, naj med darovalci ne manjka noben uglednejši mož naše dežele! (Op. ur. Odbor nam je sporočil, da je kooptiral tudi člane S. L. S., kakor smo zahtevali. Imena novih odbornikov objavimo, ko dobimo od odbora pismeno obvestilo.)

— Aprovizacija v Beljaku. V torek niso imeli v Beljaku mesa, v sredo le deloma in že ta teden so ustavili prodajo kruha, ker nimajo moke. Odslej bo dobivala vsaka oseba le še pol hleba kruha na teden.

— Iz Šturja. Vojak Valentin Fiegel, pristojen v St. Maver na Goriškem, je dne 8. t. m. pri gostilni v Gozdu pri Colu na Vipavskem zabodel z bajonetom posestnika, 53 let starega Jožefa Vidmar iz Kolka šte. 32. Bil je takoj mrtev. Zapušča ženo in tri otroke, od katerih je eden pri vojakihi. Vzrok je bil prepir radi neke ženske na Kolku, radi katere je umorjeni sva-ril zločinca.

— Deželna poslovalnica za oblačila. Navodilo glede zalog posamezne osebe na oblačilih in perilu. I. Gornja obleka za moške in dečke: delavna obleka 1 kos, prazniška obleka 1 kos, zimski suknjič ali površnik 1 kos, poletni površnik 1 kos, posamezni delavni suknjič 2 kosa, posamezni telovniki 2 kosa, posamezne hlače 2 kosa, delavni predpasniki (po poklicu) 2 kosa, zimske rokavice 1 par. II. Spodnja obleka in perilo za moške in dečke: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce 2 kosa, spodnji jopiči 3 kosi, spodnje hlače 4 kosi, nogavice 6 parov, žepni robci 12 kosov. III. Gornja obleka za ženske in deklice: delavna obleka 2 kosa, prazniška obleka 1 kos, posamezno krilo 1 kos, posamezna bluza 2 kosa, zimski plašč ali plaščev ovrtnik 1 kos, ogrinjalo 1 kos, jutranja obleka 1 kos, predpasniki 3 kosi, zimske rokavice 1 par. IV. Spodnja obleka in perilo za ženske in deklice: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce ali jopiči skupaj 3 kosi, hlače 4 kosi, spodnje krilo 3 kosi, nogavice 6 parov, robci 12 kosov. V. Obleka in perilo za otroke: srajce 6 kosov, nočne hlače 4 kosi, spodnje hlače 2 kosa, nogavice 6 parov, predpasniki 3 kosi. — K temu se pristavlja, da se bo pri razdeljevanju ljudskega blaga strogo ravnalo po navedeni zalogi oblačil. Pri prvi oddaji se gotovo ne bodo mogli zadovoljiti vsi prosilci, pripominja pa se, da se bodo redno v gotovih terminih oddala razpoložljiva množina v prodajo, tako, da bodo tisti, ki ne pridejo prvič na vrsto, gotovo lahko prišli pri poznejši oddaji. Kdo dobi izkaznico, bo razsojevala posebna komisija, v kateri bodo zastopani vsi sloji, tako da se ne bo nihče mogel pritožiti, da se mu godi krivica. Pri izdajanju izkaznic se bo vpoštevala ubožnost in pa vrsta, v kateri se bodo prosilci zglaševali. Pri tej priliki se omenja, da se prične z razdeljevanjem koncem tega meseca ali prve dni majnika. To velja za celo deželo.

— Slovenski ključavničar, ki bi bil pripravljen sprejeti 15letnega zdravega fanta, begunca iz Bovca, naj blagovoli to sporočiti »Slovenski Straži« v Ljubljani. Dotični fant bi bil sicer prisiljen iti se učiti k Nemcu.

Narodno gospodarstvo.

g Ukrajinsko žito. »Berliner Tagebl.« poroča iz Kijeva: Po dolgih težavnih pogajanjih so v torek ukrajinski, nemški in avstrijski delegati podpisali pogodbo za dobavo okroglo 60 milijonov pudov krušnega žita in stročja. Ukrajina mora dobaviti aprila 9, maja 15, junija 20, julija 19 milijonov pudov. Obstoječe najvišje cene za ukrajinskega pridelovalca 5 rubljev za rž in 6 rubljev za pšenico, se ne smejo zvišati. Žito so že pričeli pošiljati. Koliko tega žita dobi Avstrija, »Berliner Tagebl.« ne pove.

Odslek za slovensko šolo v Mariboru. XIII. izkaz prispevkov za vdovski in sirotinski sklad c. kr. črnov. okraj. poveljstva št. 27 v Ljubljani v mesecu marcu 1918: Oton Seydl, zobotehnik, Ljubljana, 20 in 255 K; Fr. Smele, ognjčar v Ljubljani, 10 K; tovaršinski večer častnikov 14 K 64 vin.; c. kr. črnov. pp. št. 27 za marec 2276 K 83 vin. — Doslej se je izdalo podpor skupaj 9600 K. — Vsled združenja vdovskega in sirotinskega sklada c. kr. črnov. pp. št. 27 s tem skladom je naraslo premoženje, ki je znašalo koncem decembra leta 1917. 29.826 K 36 vin., s koncem marca 1918 na 44.554 K 25 vin.

Pri ljudeh, ki bolehalo na želodcu in črevih, žolču in jetrih, ki jih muči hudo zaprtje s tvorbo plinov v črevih, ki se čutijo polne, brez slasti do jedi, ki trpe na glavobolu, slabem okusu ter se sploh slabo počutijo, pospeši raba naravne »Franz Josefa« grenčice prijetno in naglo ter zanesljivo delovanje organov v spodnjem delu telesa.

Fellerjev dobrodejni, oživljalni rastlinski esenčni fluid z znamko T-a.

ELSA-FLUID
odpravi
bolečine po udih

12 steklenic franko 14 K 32 vin. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 134 (Ilirvatsko). — Čez 10.000 zahvalnih pism in zdravniških priporočil.

Koliko stane SLOVENE?

Da ustrežemo mnogim nanovo se priglajajočim naročnikom »Slovenca« in ker marsikateri dose-danji naročnik še vedno pošilja zneske, ki ne odgovarjajo pravi, polni naročniki, navedemo cene za posamezne časovne obroke:

a) vsakdanja izdaja:
po pošti za Avstro-Ogrsko monarhijo:

3-50 K na mesec,
10—K na četrt leta,
20—K na pol leta,
40—K na leto.

Za Nemčijo velja »Slovenec« celo-letno 45—K, za vse druge države 50—K.

b) sobotna izdaja velja:

4—K za pol leta,
8—K za celo leto.

Naročnina se mora plačevati vedno naprej; na naročila brez naročnine se ne moremo ozirati. Znižane naročnine ne moremo dovoliti nikomur. — Kdor pošlje manj kot zgoraj navedeno, se mu zaračuna za krajšo dobo.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

Razpisuje se služba **organista in cerkvenika**

s stalno plačo, z zemljiščem, biro in prostim stanovanjem. — župni urad Boštanj ob Sori.

ISCEM za stalno **malo stanovanje**

s pohištvo ali prazno. — Cenj ponudbe pod »Šivilja« 1247.

KLAPAC vajen živine in poljskega dela, zmožen voditi manjše gospodarstvo, se proti dobri plači in hrani **SPREJME PRI JOSIPU RUDMAN**, trgovcu v KRŠKI VASI PRI KRŠKEM. 1235

ZA HIŠNIKA sprejemem takoj mizarja, tesarja ali zidarja. Dobi stanovanje, luč in kurjavo, za delo posebna plača po dogovoru. **DRAGOTIN HRIBAR**, LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠTEV. 9. 1238

Dr. med. Vladimir Mogilnicki

ordinira pri Sv. Juriju ob južni žel. vsako popoldne (razen torka) v hiši gosp. J. Ferleza, poleg mlekarne.

Za semenski krompir in fižol

dam podplate. Ponudbe »Krompir 1216« na upravnštvo »Slovenca«.

VOZ

na peresih, spredaj lep sedež in streha iz usnja, je naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1215.

Kupi se konjski komot

Kdor ga ima na prodaj, naj pošlje svoj naslov in navede ceno pod »Komat 1213« na upr. »Slov.«

Prodajalka

z večletno prakso, dobro izurjena, želi službe; gre tudi kot pomoč v gospodinjstvu. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod št. 1113.

Več čevljarjev

sprejme v trajno delo takoj **PETER GREGORC, TRŽIČ ŠTEV. 18.**

Vsakovrstne **SLAMNIKE**, slamnate torbice (cekarje), predpražnike, slamnate čevlje (solne) priporočam gospodom trgovcem za obila naročila. 688 **FRAN CERAR**, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Hlapec ali kočijaž

h konjem, zanesljiv, dobi stalno službo v hotelu »Slon« v Ljubljani. 1178

Knjigovodja (tajnik)

z večletno prakso, samostojna moč, se za stalno sprejme. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo Hotel »Slon« v Ljubljani. 1179

SPREJME SE učenec

poštenih kmečkih staršev za trgovino z mešanim blagom pri **TVRDKI LESKOVEC & GRUDEN**, šmarino pri Litiji, Star mora biti najmanj 15 let.

Kosilni stroj

prav malo rabljen, zraven nekaj nožev in brusilni aparat se proda. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1217.

Trgovski lokal

pripraven tudi za

AGENTURO ALI PISARNO. na najlepšem mestu v Mariboru, na Glavnem trgu, se precej odda. — Ponudbe na upravništvo »SLOVENCA« pod št. 1189

Najboljvalja ali knjižničarja starejša, samostojna moč, se takoj sprejme pod dobrimi pogoji. — Istotam se sprejme tudi **urarski vajenec**

in zanesljiv **trgovski sluga** Le resne ponudbe na **TVRDKO FR. ČUDEN**, 1239 **LJUBLJANA**, Prešernova ulica 1.

KUPI SE vila v Ljubljani

Ponudbe na upravo lista pod šifro »lepa lega«. 1237

Mline za drobljenje

najboljše konstrukcije

dobavlja takoj in ceno

E. WOLFSOHN

Dunaj II., Obermüllnerstrasse 17.

!! Zastopniki se iščejo !!

Stanovanje.

Mirna stranka brez otrok

ISČE MEBLOVANO STANOVANJE,

obstoječe iz ene ali dveh sob ter kuhinje. Na zahtevo se prispeva tudi nekoliko z živil. Cenjene ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod šifro: Stanovanje. 1242

BLAGAJNA

NATIONAL CASH REGISTER 652 B.

2 VIKTORIN- in

2 GRAETZIN-LUČI

proda 1233

A. DOMICELJ, ŠT. PETER NA KRASU.

Obvestilo.

Naznanjamo, da smo raznašalca Škafarja odpustili iz službe in torej ni upravičen pobirati naročnine za »Tedenske Slike« niti za »Slovana«. 1231

Upravištvo »Tedenskih Slik«.

Strojnika

k Diesljevemu motorju z akumulatorji sprejme večje podjetje na Kranjskem. V poštev pride le prvovrstna, temeljito izsolana moč. Ponudbe pod šifro H. U. 1236 na upravnštvo »Slovenca«.

Ia suhe jedilne GOBE

kupe, kupim vsako množino po najvišjih cenah. Takojšnje povzrojene najnižje ponudbe na

M. Rani, Kranj

Istotam se proda **DOBRO OHRANJENA KOČIJA** z usnjato streho. 1252

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zajamčeno »Skaboform« rujavost mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 230 veliki K 4— porcija za rodbino K 11—. Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem jelonu, Ljubljana, Marijin trg. 1520 Pazite na vrstno znamko »Skaboform«!

: SMRT: Podgane, miši

se popolnoma zatre s sredstvom »Rattentod«. Ako ni vsehpa, se denar vrne. Stotine zahval. Cena K: 3-50, 3-kratnje K 8—, Stenice, uhi, bolhe, čurki se uničijo z zalogo vreni razkužila »Thiera«-sredstvom. Cena K: 2-50, 3-kratnje K 6—. Prašek proti mrčesu dodan K 2—. Kemény, Kaschau, Ogrsko, Poštni predaj 12-2-13.

Oddati je še nekaj

parcel

Slovenskega delavskega stavbenega društva. Radi pomladanskega obdelovanja naj se kupci nemudoma oglasijo v pisarni dr. Pegana na Dunajski cesti nasproti mitnice. 1229

Prostovoljna javna dražba raznih lesenih stavb

se bode vršila v nedeljo, dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne na bivilnem Ravnikarjevem tesa-lišču nasproti kolodvoru v Domžalah.

Stavbe, skoro nove, so krite deloma z opeko, deloma s strešno lepenko. Natančnejši podatki se dobijo lahko pri lastniku Fr. Ravnikarju, mestnem tesar-skem mojstru v Ljubljani, Linhartova ulica št. 25, ali pri M. Ravnikarju, tovarna slamičkov v Domžalah.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Kupujte le domači izdelek, to je:

Emona

PRIZNANO NAJBOLJŠI:

pralni prašek

Dobiva se v vsaki prodajalni!

Naznanilo.

Cenjenim p. n. odjemalcem si usojam naj-vljudneje naznaniti, da je zopet **VSAM DAN OTVORJENA** moja že več let znana trgovina. Imam v zalogi zelo veliko izbiri

vezenin

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam tudi v bodoče. 1241

Velespoštovanjem

MARIJA ROGELJ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 38.

Črno brinje

lepe, čiste in zdrave kakovosti se dobi pri tvrdki

J. KNEZ v LJUBLJANI

Marije Terezije cesta 3.

Paramente

cerkveno orodje, celotne cerkvene oprave itd.

dobavlja najcenejše

JOSIP VEND, specialna trgovina, Jabloné ob Orlici, Češko.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljujska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. **Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.**

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Ura z zapestnico z varnostnim steklom

ponikljana K 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, 80.— z varnostnim steklom K 2.—, radij K 10.— več. Zepne ure K 24.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.—.

Pošilja se z Dunaja proti vposlatvi zneska poleg K 150 za poštino tudi na bojišče.

MAX BÖHNEL

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/32.

arniški cenik proti vposlatvi K 1.—. Tov. Dinamo žepna svetilka K 30.—.

Zahvala.

Za mnogo dokazov odkritosrčnega sočutja povodom bridke izgube iskrena hvala.

FANI BIBER roj. GUSL

tudi v imenu vseh otrok.

Dražbeni oklic.

Hranilnica in posojilnica v Cirknici razpisuje s tem prostovoljno dražbo svojih gospodarskih poslopj in zemljišč na Uncu hiš. št. 10 (prej Beletovo posestvo) na dan 24. aprila 1918 ob 9. uri dopoldne na licu mesta; dne 25. aprila 1918 ob 9. uri dopoldne dražba

travnikov v Planinskem logu.

Dražbeni pogoji se naznanijo pred dražbo. 1243

Srbečico

garje, lišaje in vsakovrstne kožne bolezni odstranja zanesljivo in naglo Bernsteinovo mazilo brez duha. Cena 3, 5 in 9 kron. Sem spadajoče Bernsteinovo milo 5 kron. — Izdeluje lekarnar Aleksander Gerö, Nagykörös 30, Ogrsko. 366

št. 15.113/17.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat razpisuje napravo **lesene tržne lope**

na Pogačarjevem trgu.

Tozadevni načrt, proračun, pogoji in drugi pripomočki se lahko ogledajo v mestnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

V ponudbi je navesti jednotne cene in na podlagi teh izračunane zneske, dalje da se ponudnik podvrže vsem stavljenim pogojem.

Ponudbe je vložiti v mestnem stavbnem uradu do 20. aprila 1918 do 12. ure opoldne.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 5. aprila 1918.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po 4 1/4 % tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.